

Uppsala universitet
Institutionen för informationsvetenskap
Enheten för medier och kommunikation
C-uppsats i medie- och kommunikationsvetenskap
Framlagd HT 2007

Idrottsmän och idrottskvinnor

**Slaktar rekord och får folkets kärlek
på kvällstidningarnas sportsidor**

Författare: Annica Alvé
Handledare: Amelie Hössjer

Abstract

Title: Male and female athletes. Slaughtering records and being loved by the whole nation in media's coverage of sports. (Idrottsmän och idrottskvinnor. Slaktar rekord och får folkets kärlek på kvällstidningarnas sportsidor)

Number of pages: 40 (45 including enclosures)

Author: Annica Alvé

Tutor: Amelie Hössjer

Course: Media and Communication Studies C

Period: Fall 2007

University: Division of Media and Communication, Department of Information Science, Uppsala University

Purpose/Aim: The aim of this thesis was to study the construction of gender and to compare Media's portrayal of male and female athletes.

Material/Method: 140 articles covering seven famous Swedish male and female athletes were selected from two Swedish newspapers (Aftonbladet and Expressen). The articles has been analysed within the frames of Norman Faircloughs Critical Discourse Analysis.

Main results: Male athletes are often described in powerful ways and are framed as being strong and successful. Skills and strengths of women athletes are often devalued in comparison to standards of hegemonic masculinity and self-control. They are often framed as women and girlfriends in advantage of the fact that they are athletes.

Keywords: Media, discourse, CDA (Critical Discourse Analysis), gender, feminist media studies, stereotypes, heterosexual matrix, mediated sports.

Sammanfattning

Syftet med denna uppsats har varit att ur ett genusteoretiskt perspektiv undersöka hur media konstruerar och reproducerar genus vid sin rapportering om manliga och kvinnliga idrottsstjärnor. Min ambition har även varit att synliggöra eventuella universella antaganden om manligt och kvinnligt, om det finns någon skillnad i rapportering gällande idrottsmän och idrottskvinnor, samt om detta skapar tydliga diskurser kring manligt och kvinnligt idrottsutövande.

Jag har i min teoretiska bas utgått från Norman Faircloughs kritiska diskursanalys, Stuart Halls tankar om stereotyper, Judith Butlers heterosexuella matris samt Håkan Larssons avhandling *Iscensättningen av kön i idrott*. Jag har använt mig av kritisk diskursanalys som metod och uppsatsens fokus har varit på texten. Jag har analyserat texter om sju olika idrottsmän och idrottskvinnor. För varje person så har jag analyserat fem artiklar från Expressen och fem artiklar från Aftonbladet. Sammanlagt har 140 artiklar analyserats.

Huvudresultaten visa att olika diskurser om manligt och kvinnligt framträder i texterna på kvällstidningarnas sportsidor. Detta skapar i sin tur tydliga diskurser om kvinnligt och manligt idrottande. Kvinnorna heteronormaliseras bland annat genom att inramas av familj och partners vilket gör att traditionella och stereotypa bilder av kvinnan konstrueras och reproduceras i texterna. Männerna har vid rapporteringen framställts som aktiva, starka, aggressiva och målmedvetna medans familjeaspekten har varit nästan helt frånvarande. Detta ger en stereotyp bild av mannen där han framställs som självständig, målmedveten och känslökall. Jag har tolkat detta som att män och mäns identitet inte är beroende av om de har en relation med någon eller inte – de duger ändå och är i första hand idrottsmän. Kvinnorna framställs som ”det andra” – de är första hand kvinnor, flickvänner och mödrar och först i andra hand idrottsutövare.

Det har även framkommit att mäns framgångar framställs som att det beror på bland annat talang, disciplin, målmedvetenhet och hård träning. De är aktiva och utmanar och hotar sina konkurrenter. När det gäller kvinnors framgångar så fokuseras det istället på det mentala och det framställs som något de själva inte har möjlighet att påverka. De passiviseras och deras prestationer trivialiseras genom att anledningarna till deras framgångar tillskrivs tränare och partners. Det konstruerar en bild av kvinnan som en osjälvständig varelse som behöver stöd och vägledning i alla situationer medans mannen framställs som aktiv och endast får en bekräftelse på utförd prestation vid de tillfällen som tränarens röst kommer fram i texterna.

Även motivation och inställning till idrottsutövandet är något som skiljer sig åt mellan männen och kvinnorna. Männerna framställs som att de har ”rätt inställning” – viljan att tävla och vinna. De är målmedvetna och hanterar smärta. Idrottsutövandet framställs som att det är ett yrke. Att kvinnor är aktiva som idrottare beskrivs ofta bero på att de tycker att det är roligt. Det finns även underförstådda antaganden om kvinnor som sociala varelser som ser sina konkurrenter som i första hand vänner.

Männen hyllas för sin storhet och framgång medans kvinnorna beskrivs som folkkära och populära. Något som jag har tolkat som ett underförstått antagande om mannens dominans och kvinnors svaghet. Det blir ett sätt att trivialisera kvinnors idrottande genom att fokusera på popularitet istället för framgång.

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	1
1.2 Syfte och frågeställning.....	1
2 BAKGRUND OCH TIDIGARE FORSKNING	2
2.1 Feministiska mediestudier	2
2.1.1 Liesbet van Zoonens feministiska mediestudier	2
2.2 Internationell forskning om media, genus och sport.....	3
2.3 Forskning om kön och sport i nordiska medier.....	4
3 TEORETISKT RAMVERK	6
3.1 Norman Fairclough och begreppet diskurs	6
3.1.1 Kritisk diskursanalys	6
3.1.2 Faircloughs tredimensionella modell för kritisk diskursanalys	8
3.2 Stereotypisering som utövning	10
3.2.1 Konstruktionen av ”de andra” och uteslutning.....	10
3.2.2 Stereotypisering och makt	10
3.3 Begripliga genus	11
3.3.1 Heterosexuell matris.....	11
3.4 Manligt och kvinnligt idrottsdeltagande	12
4 METOD OCH MATERIAL	15
4.1 Kritisk diskursanalys som metod.....	15
4.1.1 Metodkritik.....	15
4.1.2 Avgränsning	16
4.2 Material.....	16
4.3 Tillvägagångssätt.....	17
5 RESULTATREDOVISNING OCH ANALYS	18
5.1 Tematisk redovisning och analys	18
5.1.1 Framgång.....	18
5.1.2 Orsaker till kvinnors framgång.....	18
5.1.3 Orsaker till mäns framgång	20
5.2 Motgång och förlust	21
5.2.1 Orsaker till kvinnors motgångar och förluster.....	21
5.2.2 Orsaker till mäns motgångar och förluster	21
5.3 Motivation och inställning till idrottsutövandet	22
5.3.1 Kvinnors motivation och inställning	22
5.3.2 Mäns motivation och inställning	24

5.4 Skador	24
5.4.1 Kvinnor och skador	24
5.4.2 Män och skador	25
5.5 Personliga egenskaper, identitet och relation	25
5.5.1 Personliga egenskaper, identitet och relation - kvinnor.....	26
5.5.2 Personliga egenskaper, identitet och relation – män.....	27
5.6 Analys av diskurser.....	28
5.6.1 Diskurser om kvinnligt.....	29
5.6.2 Diskurser om manligt.....	31
6 SLUTSATS OCH AVSLUTANDE DISKUSSION	33
Litteraturlista	36
Internet	36
BILAGA ARTIKLAR.....	37
Expressen	37
Aftonbladet	39

1 Inledning

Tidningar, tv och Internet är medier som de flesta människor kommer i kontakt med dagligen. Oavsett om vi använder oss av dessa för att hämta information om de senaste världshändelserna, sportresultaten eller endast fördriver vår tid, så bidrar medierna till och påverkar vår uppfattning av världen. Sport och idrottsstjärnor fyller idag ett stort utrymme i media och de flesta massmedier bevakar och förmedlar regelbundet idrottshändelser. Många tidningar som exempelvis Expressen och Aftonbladet har för ändamålet särskilda sportbilagor. Intresset för sport är således stort och för många människor är medias rapportering den enda möjligheten att uppleva en sporthändelse. Medias rapportering får en stor betydelse för hur sport och idrottsstjärnor kommer att uppfattas.

Den medierade sporten har dessutom ofta en stor symbolisk betydelse. Den skapar inte bara nationell samhörighet och gemenskap utan är även med och konstruerar och reproducerar bilder av manligt och kvinnligt. Idrottsstjärnorna är förebilder för många människor och blir även något som de kan identifiera sig med. Det är i sammanhanget värt att påpeka att idrotten är en av de starkast könssegregerade livssfärerna i vårt samhälle. Både idrottsöfentligheten och den organiserade idrotten är starkt mansdominerade. Forskare i de nordiska länderna har exempelvis uppmärksammat att ledarpositioner för kvinnor öppnar sig långsammare inom idrott än inom andra sfärer inom samhället. Samtidigt präglas idrottens institutioner och organisationer av särskilt konservativ kultur präglad av traditionell maskulinitet.¹

Min hypotes är att kvällstidningarna konstruerar och reproducerar stereotypa bilder av män och kvinnor, och att detta blir extra tydligt inom traditionellt manliga områden som idrott. Genom att undersöka hur idrottsmän och idrottskvinnor porträtteras i media så är min förhoppning att underliggande värderingar inom både idrotten, idrottsjournalistiken och samhället i stort kan belysas. Vilka antaganden och överenskommelser om manligt och kvinnligt är det som media både speglar och förmedlar och vad grundar det sig på?

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att ur ett genusteoretiskt perspektiv undersöka hur media konstruerar och reproducerar genus vid sin rapportering om manliga och kvinnliga idrottsstjärnor. Med konstruktion avser jag inte endast hur genus konstrueras språkligt utan även vilka handlingar och teman som förknippas med manligt och kvinnligt och hur detta kommer till uttryck vid rapporteringen på kvällstidningarnas sportsidor. Uppsatsen är således ett försök att synliggöra eventuella universella antaganden om manligt och kvinnligt inom den mediala idrotten samt vilka kunskapsrelationer och överenskommelser detta vilar på. Jag har använt mig av kritisk diskursanalys som metod och uppsatsens fokus ligger på texten och vilka diskurser om manligt, kvinnligt och idrottsdeltagande som framkommer i denna.

Frågeställning

Hur konstrueras manliga och kvinnliga idrottsstjärnor i kvällspressen?

Finns det någon skillnad i rapportering kring manlig och kvinnlig idrott och skapar detta tydliga diskurser kring manligt och kvinnligt idrottsutövande?

---

¹ Wikman, Jan, *Kön och sport i nordiska massmedier och ungdomars praktiker. En forskningsöversikt och bibliografi*, 2006, sid 3

2 Bakgrund och tidigare forskning

Jag kommer i följande avsnitt att redogöra för tidigare forskning som berör genus, sport och media.

2.1 Feministiska mediastudier

Det är många av de feministiska medieforskarna som ansluter sig till föreställningen om att media sänder ut bestämda budskap om genus enligt en ”sändare – meddelande – mottagare modell”. Enligt en sådan modell så tänker man sig att mottagarna – barn och vuxna – tillägnar sig de stereotypa och förvrängda genusroller som media presenterar genom en process av symbolisk förstärkning och korrigerande. Dessa funktionalistiska teorier som fokuserar på kommunikationsprocessens olika element och inte på hur kommunikationen fungerar har fått en hel del kritik. Dels kan medias budskap inte ses som att det är en ”svart låda” som sänder ut producenternas patriarkala eller sexistiska budskap. Kritikerna har även ifrågasatt både termerna ”förvrängning” och ”socialisering” i kommunikationsmodellerna vilket har lagt grunden för perspektivet inom Cultural studies.

Förvrängning (distortion) är ett nyckelbegrepp för många feministiska medieforskare. En av anledningarna till detta är att kvinnor anses vara underrepresenterade i media. En annan anledning är den mediala framställningen av kvinnor. Den anses upprätthålla en idealbild av kvinnor som tillgängliga, underkastade och tillmötesgående. Detta är problematiskt eftersom dessa stereotyper inte är bilder i sig utan uttryck för en social praktik som används vid identifiering och kategorisering av händelser, upplevelser, objekt och människor. Att hitta alternativ till de stereotyper som medierna presenterar är inte så enkelt som det först verkar. van Zoonen citerar Brundson som anser att detta nästan är en omöjlig uppgift.²

For feminist to call for more realistic images of woman is to engage in the struggle to define what is meant by “realistic”, rather than to offer easily available “alternative” images. Arguing for more realistic images is always an argument for the representation of “your” version of reality.³

Ett erkännande av historiens påverkan på våra uppfattningar om män och kvinnor öppnar upp en möjlighet för att se genus som något som är konstruerat. Inom ett sådant perspektiv blir termen ”snedvridning” betydelselös eftersom det inte finns någon absolut sanning om vad som är kvinnligt eller manligt eftersom identiteten anses vara socialt konstruerad.⁴

2.1.1 Liesbet van Zoonens feministiska mediastudier

Liesbet van Zoonen förespråkar att vi bör se på genus som något som är diskursivt konstruerat. Hon menar att vi blir de vi är genom tillägnet av språket och genom att använda de språkliga betydelser och meningsbärare som finns tillgängliga. Vi föds och växer upp i samhällen som har en bestämd märkning av skillnader mellan män och kvinnor och maskulint och feminint och vi börjar tänka på oss själva i dessa termer som män och kvinnor. Individerna formas av samhällets bestämning av genus och det blir en naturlig del av identiteten. Genus skall dock inte ses som något fixerat utan som en pågående process där

---

² van Zoonen, Liesbet, *Feminist Media Studies*, 2004, sid 29f

³ van Zoonen, Liesbet, *Feminist Media Studies*, 2004, sid 31

⁴ Ibid.

många andra diskurser om exempelvis etnicitet och klasstillhörighet är med och formar individen.⁵

Liesbet van Zoonen tillhör således dem som har kritiserat den feministiska transmissionssynen gällande kommunikation på grund av bland annat dess begränsade föreställningar om konstruktion av genus. Hon menar att problemet grundar sig på synen att media snedvrider den ”rätta” bilden vid representation av genus. Detta skulle i så fall innebära att genus inte bara är något som är lättidentifierat och distinkt mellan könen utan även att detta är något som är stabilt. van Zoonen förslår istället att vi bör se genus som en diskurs bestående av överlappande och ibland motsägelsefulla kulturella beskrivningar och föreskrifter som hänvisar till könsliga skillnader. En sådan föreställning av genus förnekar eller utesluter heller inte de skillnader som finns naturligt bland både män och kvinnor. Hon kritiserar även synen på kommunikationsprocessen och då just det som rör hypoteserna kring socialisering och reflektion. Hon menar att idéerna faller bland annat på grund av att medieproduktion är en komplicerad process som innefattar bland annat förhandling, processande av information och rekonstruktion. Medias publik tar inte emot eller avvisar information på det enkla sätt som många forskare har ansett utan använder och anpassar den efter sina egna behov och erfarenheter. Medias innehåll är inte heller bara en spegling av verkligheten utan representerar våra kollektiva rädslor, fantasier och hopp och fyller dessutom även en rituell funktion. Verkligheten i sig är inte heller den en samling av kollektiva och objektiva saker och processer utan är något som är socialt konstruerat i olika diskurser.

van Zoonen menar att relationen mellan kommunikation och konstruktionen av genus främst är kulturell, en förhandling av betydelser och värderingar kring livet. Media anses ha stor betydelse när diskurser som rör genus förhandlas och konstrueras. De ses som en teknologi som tillmötesgår, modifierar, konstruerar och producerar fostrande och motsägande kulturella inställningar gällande de könsliga skillnaderna. van Zoonen menar vidare att det inom det forskningsområde som berör media och genus så är de relevanta frågorna de som berör hur diskurser om genus representeras och kodas i medias texter.⁶

2.2 Internationell forskning om media, genus och sport

Intresset för relationen mellan media och sport har blivit stort för medieforskare det senaste decenniet. Mycket av det som har skrivits om media och sport har utgått från traditionella frågeställningar kring representation, identitet och globalisering eftersom många har ansett att sportens viktigaste bidrag till samhället är av symbolisk karaktär. Men även aspekter som rör medias ekonomi och politik har berörts. Många publikationer som behandlar sport berör även det som har börjat kallas för medierad sport vilket är en reflektion över det faktum att det nästan är omöjligt att diskutera sport utan att bli medveten om sportens relation till media. Det har även gjorts undersökningar gällande hur den medierade sporten tillåter framförallt män att reflektera över sitt utseende, vitalitet samt relationen till sitt eget kön och identitet på ett sätt som i många andra sammanhang skulle vara tabu.⁷

När det gäller frågor om genus så har fokus i de flesta fall varit på kvinnor men på senare tid har även männen och maskuliniteten hamnat på agendan. De flesta av dessa studier har gjorts utifrån ett feministiskt perspektiv och kvantitativa studier visade både på 1980- och 1990-talet att kvinnorna var underrepresenterade i sportrapporteringen. Detta var något som gällde för

---

⁵ van Zoonen, Liesbet, *Feminist Media Studies*, 2004, sid 32

⁶ van Zoonen, Liesbet, *Feminist Media Studies*, 2004, sid 39f

⁷ Bernstein, Alina, Blain, Neil, *Sport, Media, Culture. Global and Local Dimensions*, 2003, sid. 1f

både radio, tv och tidningar. En amerikansk studie från 1994 visade exempelvis att kvinnorna fick endast 6,2 procent av utrymmet i sportrapporteringen.

Det är inte bara kvantitativa skillnader som har påvisats utan även kvalitativa. Flera studier på 1990-talet visade att det inte bara var frågan om en marginalisering utan att det också förekom en trivialisering av de kvinnliga idrottsstjärnornas prestationer. Detta ansågs vara en bidragande orsak till att reproducera och naturalisera männens makt och dominans i samhället.

Kvinnorna har de senaste decennierna avancerat på många områden inom organiserad, tävlingsinriktad och högpresterande idrott. Dessutom drar de många åskådare. Många feministiska forskare har hävdats att media inte har speglat denna förändring. Forskarna menar vidare att detta bland annat har haft en negativ inverkan när det gäller kvinnors möjligheter till sponsorkontrakt. När det gäller porträttering av idrottsstjärnor så har flera amerikanska studier visat att kvinnorna nedvärderas och bedöms enligt en dominant maskulin standard innefattande styrka, självkontroll, succé och aggression. En vanlig iakttagelse är således att mäns prestationer framställs i termer av styrka och maskulinitet medans kvinnorna benämns som "tjejer" eller "unga damer".

Kvinnors prestationer inramas dessutom ofta av stereotypa framställningar gällande deras utseende. Denna fokusering på utseende har av vissa forskare ansetts som en strategi för att trivialisera kvinnors prestationer men anses också ha en koppling till den ökade kommersialiseringen av sporten. Det är alltså både kvinnor och män som mäts enligt samma hegemoniska form av maskulinitet. En maskulinitet som till stor del handlar om att undvika "feminint beteende" genom att fokusera på succé, vara känslomässigt avståndstagande och genom att ta risker. Vissa forskare menar att sporten är männens sista tillflykt när det gäller osäkerheten kring manlig identitet i dagens samhälle och att den idag är en av de största källorna till produktion och reproduktion av manlig identitet.⁸

2.3 Forskning om kön och sport i nordiska medier

Även i de nordiska länderna har det gjorts en hel del forskning om könsaspekterna i medias bevakning av sport. Genusanalyser av medias bevakning har visat resultat som överensstämmer med de internationella, nämligen att kvinnors idrottsprestationer både marginaliseras och trivialiseras. Gällande kön i media så är det den kvantitativa marginaliseringen av kvinnor som har varit den mest uppmärksammade. För att kvinnors prestationer skall uppmärksammas i media så måste de nå den internationella toppen medans det rapporteras om mäns prestationer även om det endast gäller nationella evenemang. Detta anses spegla den manliga dominansen i det offentliga rummet och pekar dessutom på att könsskillnaderna inom idrotten är stor.

Även när det gäller de kvalitativa studierna så har en trivialisering av de kvinnliga prestationerna kunnat påvisas på samma sätt som i den internationella forskningen. Nedlåtande uttryck används i rapporteringen och jämförelser görs ofta med mäns prestationer. Kvinnliga idrottare benämns ofta som "tjejer" eller flickor medans idrottsmän benämns som män även om det inte finns någon ålderskillnad. Att idrottsmän oftare drabbas av negativ

---

⁸ Bernstein, Alina, Blain, Neil, *Sport, Media, Culture. Global and Local Dimensions*, 2003, sid 6f

uppmärksamhet har tolkats som att mansidrotten har en högre status och tas på större allvar vilket leder till skarpare kritik och även ett ifrågasättande av deras maskulinitet.⁹

Finska forskare har visat att bilden av de manliga idrottsstjärnorna har fått en ökad betoning på utseende och sexualitet. Den traditionelle idrottsmannen som tidigare endast bedömdes utifrån prestation har fått konkurrens av en kommunikativt skicklig gestalt. Utvecklingen av den estetiske idrottsmannen anses ha lett fram till en ny typ av manlig idrottare där utseende och visuell presentation i media blivit allt viktigare.

Till skillnad från kvinnorna som sexualiseras på arenorna och i själva utövandet så tenderar sexualiseringen av idrottsmän att vara knuten till reklam och reportage i veckotidningar. Denna estetiserande och ibland sexualiserade framställning av idrottsmän som exempelvis David Beckham har gjort stort intryck på och har även varit mönsterbildande för fotbollsspelande pojkar.¹⁰ Detta visade Jesper Fundberg exempel på 2003 i sin avhandling ”*Kom igen gubbar! Om pojkfotboll och maskuliniteter*” där det bland annat beskrivs hur pojkarna ser upp till de välkända fotbollsstjärnorna. Fundberg beskriver även i sin avhandling hur pojkarna beskriver sig själva och försöker definiera sin manlighet genom att tala om vilka de *inte* är och att detta är något som är närvarande både i och utanför fotbollsutövandet. Detta görs utifrån tre stereotyper - kärringen, bögen och invandrarkillen. Fundberg beskriver utförligt hur det skämtas i omklädningsrummet och hur grabbigheten hyllas. Han menar att även om tränarna säger att det bara är på skämt så formar det pojkarnas identitet och mansideal.¹¹

---

⁹ Wikman, Jan, *Kön och sport i nordiska massmedier och ungdomars praktiker. En forskningsöversikt och bibliografi*, 2006, sid 5f

¹⁰ Wikman, Jan, *Kön och sport i nordiska massmedier och ungdomars praktiker. En forskningsöversikt och bibliografi*, 2006, sid 3

¹¹ Fundberg, Jesper, *Kom igen gubbar! Om pojkfotboll och maskuliniteter*. 2003, sid184

3 Teoretiskt ramverk

I följande kapitel kommer jag att presentera uppsatsens teoretiska ramverk. Teorierna kommer att fungera som en utgångspunkt för min undersökning och som ett stöd i min analys. Jag kommer inledningsvis att presentera Norman Faircloughs teorier om diskurser och texters potential att konstruera betydelsesystem, sociala relationer och identiteter. Jag kommer även att redogöra för Faircloughs modell för kritisk diskursanalys som även är den metod som jag kommer att använda mig av vid bearbetningen av mitt material. Jag kommer sedan att gå vidare till teorier som är relevanta för att analysera de sociokulturella och diskursiva praktikerna enligt Faircloughs modell för kritisk diskursanalys. Detta innebär att jag kommer att redogöra för Judith Butlers teorier kring genus och heterosexuell matris för att få en förståelse för hur konstruktionen av genus påverkar diskursiva och sociokulturella praktiker och hur detta tar sig i uttryck i texterna. För att få en förståelse för vad som framkommer i texterna gällande genus och idrott och vad som kan tänkas påverka de sociokulturella och diskursiva praktikerna som kommer till uttryck i texterna, så kommer jag även att ge en historisk bakgrund gällande synen på idrottsutövande och kön i Sverige.

3.1 Norman Fairclough och begreppet diskurs

Enligt Fairclough så används begreppet *diskurs* allmänt inom många olika discipliner och det görs ibland på ett förvirrande sätt. Han menar att det kan vara till hjälp att urskilja två huvudsakliga betydelser. Den ena betydelsen hör hemma inom språkliga studier och begreppet diskurs syftar till att man ser på språkets användning som en social praktik. Den andra betydelsen hör hemma inom post-strukturalistisk social teori där diskurs ses som en social konstruktion av verkligheten, en form av kunskap och ett sätt att tala som ger betydelser utifrån ett bestämt perspektiv. Faircloughs användning av begreppet diskurs inkluderar båda dessa betydelser och han försöker dessutom att föra dem samman.¹²

3.1.1 Kritisk diskursanalys

Norman Fairclough skriver i sin bok *Media Discourse* att det faktum att förhållningssättet benämns som *kritiskt* är ett erkännande om att våra sociala praktiker och användningen av språket är förbundna av ett förhållande mellan orsak och verkan och att detta inte är något som vi är medvetna om under normala omständigheter. Det är särskilt förhållandet mellan användandet av språket och utövandet av makt som är oklart för människor. Exempel på detta är de språkliga konventionerna i ett samtal mellan läkare och patient eller i en intervjusituation mellan en reporter och en politiker. I båda situationerna existerar en mängd ideologiska antaganden om kunskap, relationer, identiteter och rättigheter som tas för självklara. Dessa språkliga praktiker som tas för självklarheter är formade enligt rådande maktförhållanden mellan olika grupper av människor och det till synes normala hos dessa praktiker hjälper till att upprätthålla de ojämna maktstrukturena.

Att se på språkets användning som en social praktik antyder att det är ett sätt att agera. Det antyder även att språket är ett socialt och historiskt situerat sätt att agera som står i ett dialektiskt förhållande till andra aspekter av det sociala. Med dialektiskt förhållande så menar Fairclough att språket är socialt format men även socialt formande eller konstituerande. Den kritiska diskursanalysen utforskar spänningen mellan dessa två sidor av språkbruk – det socialt formade och det socialt formande – snarare än att välja sida för den ena eller den andra.¹³

---

¹² Fairclough, Norman, *Media Discourse*, 1995, sid 18

¹³ Fairclough, Norman, *Media Discourse*, 1995, sid 54ff

Språkbruk innebär oberoende av vilken text det handlar om att sociala identiteter, sociala relationer, kunskaps- och betydelsystem konstrueras. Detta innebär även att varje text lämnar sitt eget bidrag till att forma dessa aspekter av samhället och kulturen. Användandet av språket är dessutom konstituerande på ett konventionellt sätt vilket hjälper till att reproducera och upprätthålla sociala identiteter, relationer, system av kunskap och betydelser men även på ett kreativt sätt vilket hjälper till att förändra dem. Det är inte alltid så lätt att hitta en given diskurs i en text eftersom det kan finnas en blandning av olika typer av diskurser. Ibland är det ett sätt att tala som ger betydelse utifrån ett visst perspektiv. En intervju av en politiker kan exempelvis innehålla inslag som påminner om en personlig konversation samtidigt som den bitvis mer liknar ett politiskt tal.

Den kritiska diskursanalysens angreppssätt är att se på de diskursiva praktikerna i ett samhälle eller en gemenskap – och på vilket sätt språket vanligen används inom dessa – i termer av nätverk. Fairclough benämner dessa nätverk diskursordningar. Diskursordningen inom en sådan social institution bestäms av de olika typer av diskurser som används.¹⁴ Poängen med begreppet diskursordning är att belysa relationerna dels mellan olika diskurstyper inom en diskursordning samt mellan olika diskursordningar för att se om det finns en strikt gräns mellan dem eller om de kan blandas i en specifik text. Fairclough nämner ”skolan” och ”hemmet” som exempel på diskursordningar. Inom diskursordningen ”skolan” ryms ett antal olika diskurstyper – exempelvis klassrummet och gården. Det intressanta blir alltså att se om de olika diskurstyperna inom en diskursordning eller om olika diskursordningar kan blandas i en text eller om det finns en strikt linje mellan dem.

Det går att urskilja två huvudkategorier av diskurstyper – genrer och diskurser. Dessa är konstituerande för diskursordningen. Diskurser är det språk som är förknippat med och som används inom en viss social/diskursiv praktik. Det är ett sätt att ge betydelse åt något utifrån ett visst perspektiv exempelvis ett feministiskt. Ett annat exempel kan vara sättet att prata om hälsa och sjukdom inom den traditionella medicinska diskursen och den homeopatiska. En genre däremot är den typ av språk som man associerar med en viss typ av situation eller praktik – exempelvis en intervju eller en annons. Inom varje diskursiv praktik används diskurstyperna på ett bestämt sätt.

Oavsett vilken slags diskurs som skall analyseras så innebär det en alternering mellan två olika fokus – den kommunikativa händelsen och diskursordningen med dess olika typer och genrer. Det ena innebär att forskaren är intresserad av det särskilda fallet exempelvis en tidningsartikel. Det handlar både om kontinuitet och förändring – på vilket sätt är den kommunikativa händelsen normativ på så sätt att den använder sig av välbekanta typer och format. På vilket sätt är den kreativ och använder gamla källor på ett nytt sätt? Vilken effekt får detta på diskursordningen – reproduceras dess begränsningar och relationer eller hjälper den till att förändra? Att ha fokus på diskursordningen innebär att forskaren är intresserad av det generella, diskursordningens struktur och på vilket sätt den utvecklas i samspel med kulturella och sociala förändringar. Fokus ligger med andra ord på gestaltningen av genrer och diskurser som konstituerar diskursordningarna och deras relationer.¹⁵

Med utgångspunkten att varje text har en potential att konstruera kunskaps-/betydelsesystem, sociala relationer och identiteter så har Fairclough utvecklat ett tredimensionellt verktyg för

---

¹⁴ Fairclough, Norman, *Media Discourse*, 1995, sid 55

¹⁵ Fairclough, Norman, *Media Discourse*, 1995, sid 55ff

analys av bland annat medietexter.¹⁶ Jag kommer i följande avsnitt att presentera Faircloughs modell för kritisk diskursanalys som även är den metod jag kommer att använda mig av vid analysen av mitt material.

3.1.2 Faircloughs tredimensionella modell för kritisk diskursanalys

Kritisk diskursanalys av en kommunikativ händelse innebär enligt Fairclough att relationerna mellan tre olika dimensioner av händelsen undersöks – texten, den diskursiva praktiken och den sociokulturella praktiken. Han menar vidare att dessa inte kan analyseras fristående från varandra även om de åtskiljs analytiskt.¹⁷ Fairclough har för detta ändamål utvecklat ett analytiskt ramverk som illustreras nedan.

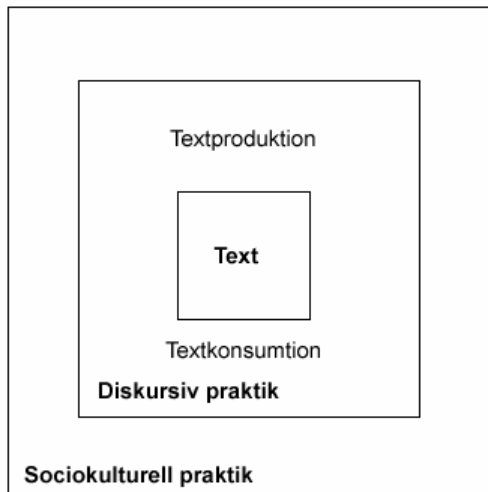

Fig 1. Norman Faircloughs tredimensionella modell för kritisk diskursanalys.¹⁸

Enligt Fairclough så kan varje medietext belysas med frågor om hur texten dels representerar omvärlden – textens ideationella funktion. Vilka identiteter som skapas för de involverade – textens identitetsfunktion. Samt vilka relationer som konstrueras mellan de som är involverade i texten – textens relationella funktion.¹⁹ Texten eller den kommunikativa händelsen kan exempelvis vara en text i en tidning, ett tal i radio eller en kombination av tal och bild i tv. Med diskursiv praktik så menas processerna som ingår i textproduktion och konsumtion. Med sociokulturella praktiker menar Fairclough de sociala och kulturella omständigheter som händelsen är en del av. Det kan förstås som den verklighet som finns runt omkring oss – den värld eller kultur som vi lever i. De olika delarna påverkar och påverkas av varandra. Exempelvis så ger den sociokulturella praktiken en grund för den diskursiva praktiken vilket i sin tur påverkar hur en text utformas och formuleras. Texten i sin tur ger återverkningar på både den diskursiva och den sociokulturella praktiken.²⁰

I det första steget så undersöks textens egenskaper. En analys av texten kan göras med hjälp av olika lingvistiska analyser. Det kan innebära att man bland annat ser närmare på ordval och meningsuppbyggnad. En textanalys innebär att både textens betydelse och form undersöks. Som tidigare nämnts så förespråkar Fairclough en multifunktionell syn på texten. En utgångspunkt blir således att varje text har en potential att konstruera kunskaps-

¹⁶ Fairclough, Norman, *Media Discourse*, 1995, sid 55

¹⁷ Fairclough, Norman, *Media Discourse*, 1995, sid 57

¹⁸ Fairclough, Norman, *Media Discourse*, 1995, sid 59

¹⁹ Fairclough, Norman, *Media Discourse*, 1995, sid 5

²⁰ Fairclough, Norman, *Media Discourse*, 1995, sid 57

/betydelsesystem, sociala relationer och identiteter. Detta innebär att man i en analys kan fokusera på hur diskurser kommer till uttryck genom representationer, relationer och identiteter. Man bör i sin analys vara medveten om både närvaro och frånvaro av olika aspekter. Exempelvis kategorier av deltagare, konstruktionen av deltagarnas identitet och deras inbördes relationer. Jag kommer att beskriva de verktyg som jag har använt vid textanalysen samt mitt tillvägagångssätt vid analysen under avsnitt 4.3.

Steg två i analysen handlar om att undersöka den diskursiva praktiken – länken mellan texten och den sociokulturella praktiken – och tvärtom - eftersom processen är dubbelriktad. Den diskursiva praktiken inbegriper flera olika aspekter av processerna kring textens produktion och konsumtion. Av dessa är några av mer institutionell karaktär. Det kan exempelvis handla om redaktionella rutiner och procedurer vid textproduktionen. Andra processer är av mer diskursiv karaktär och omfattar bland annat det sätt på vilket texten transformeras under produktion och konsumtion. Detta kan handla om universella och underförstådda antaganden hos producenter och läsare, dessa kan vara av både medveten och omedveten natur. I min studie är sportjournalistik den diskursiva praktik där texten produceras och konsumeras. Jag kommer på denna nivå endast att beröra produktionsaspekten och då endast vilka diskurser om manligt och kvinnligt som sportjournalistiken bygger på.

I det tredje och sista steget av analysen behandlas den sociokulturella praktiken. Här placeras texten och den kommunikativa händelsen och den diskursiva praktiken in i ett bredare socialt och kulturellt perspektiv. Fairclough menar att det är viktigt att se på hur texter transformeras vid analysen - vilka diskurser och genrer som används/ligger till grund för skapandet av texten.²¹ Relationerna mellan den diskursiva praktiken och den diskursordning den ingår i måste kartläggas. Det är i analysen av detta förhållande som man närmar sig frågan om ideologiska konsekvenser och förändring. Vilka universella antaganden kan identifieras i texten? Bidrar den diskursiva praktiken till att upprätthålla diskursordningen i den bredare sociala praktiken – det vill säga reproduceras en diskursordning. Eller skapas social förändring genom att diskursordningen transformeras? Döljs eller förstärks ojämlika maktförhållanden i samhället eller ifrågasätts de genom att framställas på ett nytt sätt. Med andra ord – vilka är den diskursiva praktikens politiska, sociala och ideologiska konsekvens? Fairclough menar att det inte räcker med en diskursanalys för att besvara dessa frågor. Det är nödvändigt att använda sig av någon annan relevant teori, exempelvis genusteori, för att belysa den sociokulturella praktiken.²²

I min studie handlar den sociokulturella praktiken om vad för slags ideologier eller antaganden om manligt och kvinnligt som kan tänkas ligga till grund för och påverka de texter som produceras inom sportjournalistiken. Jag har för denna del av analysen valt att använda mig av Judith Butlers teorier kring genus och heterosexuell matris. För att få en förståelse för antaganden och diskurser om manligt och kvinnligt inom idrott kommer jag även att använda mig av Håkan Larssons avhandling *Iscensättningen av kön i idrott*²³.

För att få en förståelse för de underförstådda antaganden som Fairclough nämner och som behöver analyseras på den tredje och sista nivån i den kritiska diskursanalysen så kommer jag att redogöra för Judith Butlers tankar kring genus och heterosexuell matris under avsnitt 3.3. Innan jag går vidare till detta så kommer jag att redogöra för Stuart Halls tankar om

---

²¹ Fairclough, Norman, *Media Discourse*, 1995, sid 62

²² Winther Jørgensen/Phillips, *Diskursanalys som teori och metod*, 2000, sid 90

²³ Larsson, Håkan, *Iscensättningen av kön i idrott*, 2002

stereotyper som bärare av betydelse vilket är något som jag kommer att använda mig av som komplettering till Faircloughs verktyg vid textanalysen.

3.2 Stereotypisering som utövning

Språket är ett av de medier genom vilket tankar, idéer och känslor uttrycks och representeras inom en kultur. Det gör saker i vår omgivning begripliga och mening och betydelse produceras och utbyts. I vårt språk använder vi oss av tecken och symboler – oavsett om det är ljud, skrivna ord eller bilder – som får stå för eller representera det som vi vill kommunicera till andra.²⁴ Stuart Hall skriver att ”*Representation means using language to say something meaningful about, or to represent, the world meaningfully to other people.*”

Representation handlar följaktligen om produktion av mening genom språket som vilar på kulturella överenskommelser. Det är länken mellan tanken och språket vilket gör det möjligt för oss att referera till antingen den verkliga världen med människor, händelser och objekt eller till fantasivärldar.²⁵ Enligt Hall så är representation det som kopplar samman mening och språk med kultur.

Enligt Stuart Hall så är stereotyper kulturella överenskommelser som reducerar en individ till några få egenskaper som gör den lättförstådd. En stereotyp är således en grovt förenklad föreställning om hur en individ är beskaffad. Exempelvis så anses kvinnor vara mjuka och sårbara. Enligt Hall så sätter stereotypisering upp en norm som upprätthåller den sociala ordningen och visar vad som är normalt eller inte.

Vi stereotypiserar även när vi tillskriver individer egenskaper utifrån individens gruppstillhörighet. Exempel på detta kan vara att män är aggressiva medan kvinnor är kärleksfulla mot barn. Han menar vidare att detta innebär att eventuella skillnader hos individen ignoreras genom att vi tillskriver en person egenskaper utifrån en viss gruppstillhörighet. Hall menar att stereotyper inte är fixerade utan att deras betydelser skiftar och kan förändras genom så kallad ”trans-coding”. Detta innebär att en gammal – eventuellt negativ - betydelse anpassas eller görs om och får en ny mening. Stuart Hall nämner olika aspekter av stereotypisering och jag kommer kort att beskriva två av dessa i följande avsnitt.

3.2.1 Konstruktionen av ”de andra” och uteslutning

Detta innebär att människor klassificeras efter normer och konstruerar det som exkluderas som ”det andra”. Det blir ett sätt att upprätthålla den sociala ordningen eftersom en uppdelning görs efter vad som är normalt och acceptabelt och vad som är onormalt och oacceptabelt – ”vi” och ”de”.

3.2.2 Stereotypisering och makt

Stereotypisering anses också förekomma så snart det finns ett ojämnt maktförhållande. Makten riktas mot de underordnade och exkluderade grupperna. Inom stereotypisering finns alltså en koppling mellan representation, skillnad/olikhet och makt. Makt skall i det här sammanhanget inte endast ses i termer av ekonomisk exploatering eller fysiskt tvång.

---

²⁴ Hall, Stuart, *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*, 2003, sid 1

²⁵ Hall, Stuart, *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*, 2003, sid 15 ff

Det bör även ses ur termer i ett bredare kulturellt och symboliskt perspektiv, inkluderat makten att kunna representera något eller någon på ett visst sätt.²⁶

3.3 Begripliga genus

Judith Butler skriver i sin bok *Gender Trouble* att distinktionen mellan kön och genus ursprungligen uppstod för att ifrågasätta formeln om att "biologin-är-ödet". Hon menar även att det ger stöd för argumentet att genus är historiskt och kulturellt konstruerat trots att könet är biologiskt orubbligt. Genus är följaktligen varken orsakat av könet eller så orubbligt som det förefaller av könet. Hon menar dessutom att det bör betraktas som ett verb och inte som ett substantiv.

Konstruktionen får effekter när vi talar, tänker och betar oss som om konstruktionen av kvinnor och män skulle gälla på ett generellt plan. Hon menar att det endast är en bricka i ett maktspel där förhållandet mellan begär och sexualitet och manligt och kvinnligt är integrerade delar.²⁷

Det västerländska samhället förutsätter heterosexualitet och maskulin dominans och Butler menar att kvinnan ofta framställs som något specifikt och motsatt eller i jämförelse med något mer allmänt – det maskulina. Detta specifika framställs ofta som något mystiskt och svårbegripligt. Om denna bild av kvinnan skriver hon:

I read Beauvoir who explained that to be a woman within the terms of a masculinist culture is to be a source of mystery and unknowability for men, and this seemed confirmed somehow when I read Sartre for whom all desire, problematically presumed as heterosexual and masculine, was defined as trouble.²⁸

3.3.1 Heterosexuell matris

Med heterosexuell matris så visar Butler på att det som betecknas som kvinnligt och manligt endast kan bli begripligt när femininitet konstrueras kring den kvinnliga kroppen och maskulinitet kring den manliga. Begripliga genus blir då det som anses normalt – det som följer och upprätthåller en koherens och kontinuitet mellan kön, genus, begär och sexuellt beteende. Det kan sägas vara en uppsättning överenskommelser om vad som anses som kvinnligt och manligt och vad som förväntas av dessa båda. Den sexuella matrisen blir då det som förväntas sammanfalla med kön, genus och sexualitet. Maskulinitet och femininitet anses vara en följd av biologiskt kön och vi förväntas ha ett sexuellt begär till det motsatta könet. Diskontinuitetens och inkoherensens spektra - som för övrigt endast är tänkbart i förhållande till rådande normer – är både förbjudna och skapade av de lagar som försöker etablera expressiva eller kausala kopplingar mellan kulturellt konstruerade genus, biologiska kön, och det uttryck eller den effekt detta får för dessa när det sexuella begäret manifesteras i handling.

Den heterosexuella matrisen är således både mall och orsak när vi definierar vad som är normalt eller avvikande. Heterosexualiseringen av begäret utvecklar och förutsätter produktionen av tydliga och asymmetriska kontraster mellan feminint och maskulint och blir

---

²⁶ Hall, Stuart, *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*, 2003, sid 259f

²⁷ Butler, Judith, *Gender Trouble*, 2007, sid 8

²⁸ Butler, Judith, *Gender Trouble*, 2007, sid XXX

till expressiva egenskaper hos män och kvinnor.²⁹ Det kan exempelvis röra sig om utseende, kläder och sättet att "föra" sig. Detta innebär i förlängningen att även om könet är binärt så är konstruktionen av vad som är manligt eller kvinnligt inte nödvändigtvis bundet av könet. En kvinna kan följaktligen vara maskulin och en man kan vara feminin men detta leder till ett ifrågasättande av den sexuella läggningen. En man som anses ha ett "feminint" beteende antas exempelvis ofta ha en "kvinnlig" sexuell läggning - det omvända gäller självklart för kvinnor.³⁰ Butler menar att vi kan ifrågasätta de normativa kategorierna för manligt och kvinnligt genom att som hon kallar det "genusbråka". Genom att uppträda på oväntade sätt och leka med våra identiteter så kommer de roller vi nu ser som självklara för könen att skakas om och kanske på sikt även rasa samman.³¹

Jag kommer i följande avsnitt att ge en historisk bakgrund till hur könsidentiteter inom idrotten har skapats.

3.4 Manligt och kvinnligt idrottsdeltagande

Håkan Larsson skrev 2001 en avhandling som heter *Iscensättningen av kön i idrott*. I den ger han bland annat en historisk bakgrund gällande de diskurser som han anser ligga till grund för synen på tävlingsidrott och det han kallar för "kvinnoidrott". Larsson menar att det är idrottsrörelsens arbete för att göra idrotten jämställd som har skapat bilder av manligt och kvinnligt – könsidentiteter – inom idrotten.

I början av 1900-talet ansågs kvinnligt idrottande som skadligt ur reproduktiv synvinkel och Riksidrottsförbundet (RF) ville inte organisera den kvinnliga idrotten. Det fanns även en rädsla för att kvinnor skulle "förmanligas". Det fanns som Larsson skriver "*en tydlig ... och moraliskt önskvärd arbetsdelning som legitimerades i könets naturliga olikhet*".³² Kring mitten av 1900-talet förändrades RF:s inställning till kvinnoidrott och efter kriget förknippades idrott inte bara med unga mäns karaktärsfostran utan med ungdomars sociala fostran i allmänhet.³³ Kvinnornas andel i föreningar organiserade av RF ökade från 15 till 35 procent mellan åren 1952 och 1977. Kvinnornas deltagande ökade alltså men detta gällde inte när det gällde ledare och funktionärer. RF utformade därför en handlingsplan – *Idrott tillsammans på samma villkor* – 1977.³⁴ Där kunde man bland annat läsa

Genom att få in flera kvinnor i föreningsarbetet som utövare och ledare skulle vi också kunna få till stånd en starkare betoning av idrottsföreningens sociala funktion. Vi skulle kunna få i vid bemärkelse "Idrott tillsammans" inte bara föräldrar-barn som redan startat utan man-hustru, fästman-fästmö, barn-far- och morföräldrar, idrottsutövare-icke idrottsutövande kompis. För att de åtgärder vi föreslår i detta handlingsprogram ska ge önskade resultat fordras naturligtvis att flickor och kvinnor är beredda att ställa upp på de premisser som bjuds. Glädjen att utöva och leda idrott, identifikationen, gemenskapen och känslan av att uträtta något som är nyttigt för sig

²⁹ Butler, Judith, *Gender Trouble*, 2007, sid 68

³⁰ Butler, Judith, *Gender Trouble*, 2007, sid 9

³¹ Butler, Judith, *Gender Trouble*, 2007, sid 46

³² Larsson, Håkan, *Iscensättningen av kön i idrott. En nutidshistoria om idrottsmannen och idrottskvinnan*, 2002, sid 134

³³ Larsson, Håkan, *Iscensättningen av kön i idrott. En nutidshistoria om idrottsmannen och idrottskvinnan*, 2002, sid 130f

³⁴ Larsson, Håkan, *Nättidningen Alba nr 4 -2005, Kvinnligheten och den jämställda idrotten*, <http://www.alba.nu/artikel/artikel.php?id=143>. 2007-12-14, kl 13.05

själv och sina klubbkamrater kommer för det stora flertalet även i framtiden att vara belöningen för arbetsinsatsen.³⁵

Larsson pekar bland annat på hur kärnfamiljen används som en heteronormativ ordning, dels på kvinnors orientering mot det sociala som fick bli det som legitimerade det kvinnliga engagemanget inom idrotten. Han menar att det inte finns något i detta handlingsprogram som handlar om att stärka kvinnoidrotten sett till prestation och tävling.³⁶

När idrottens jämställdhetsplan antogs 1989 så kom betoningen att ligga på kvinnor och mäns olikheter. ”Kvinnor och män har olika kunskaper och erfarenheter ... Kvinnor och män har olika värderingar och olika intressen.”³⁷ Larsson menar att dessa kunskaper, erfarenheter, värderingar och intressen uttrycks som något som individen ”har” och inte som något som eftersträvas.

Han menar vidare att jämställdhetsprogrammet gjorde att idrotten kom att uppfattas som något manligt. Om manligt i sammanhanget ska ses som något givet eller som något som kulturellt och socialt som förknippas med manligt beror på vilken tolkning som görs. På slutet av 80-talet gjordes tolkningen att det var män och kvinnor som var det givna och att idrotten vara det som skulle förändras eftersom den prestationsinriktade idrotten inte var ”på kvinnors villkor”. Följden av detta blev som Larsson skriver att idrottsrörelsen inledde ett omfattande arbete för att skapa en idrott på kvinnors villkor.

De kvinnliga aktiva skulle ha ”tillgång till tränare och ledare med kunskap och kompetens om kvinnors speciella behov och förutsättningar”³⁸. Larsson menar att detta hänvisar till vad som anses specifikt för kvinnor och att det indirekt pekar på det specifika gällande män och idrott – nämligen att kvinnlig och manlig idrott inte skall jämföras - helt enkelt ett vad han kallar ”jämförelsetabu”. Män och kvinnor tävlar inte mot varandra.³⁹

Den officiella politiken har varit att män och kvinnor kan delta i samma idrotter även om det har som han säger ”knakat i fogarna” när kvinnor spelar hockey och män dansar. I idrottsrörelsens utbildningsmaterial framstår flickor fortfarande som något ”speciellt” som kräver särskilda kunskaper hos tränare och ledare. Formuleringarna förutsätter att människors behov och förutsättningar är kända vilket leder till frågan om det är schablonmässiga antaganden om män och idrott som ligger till grund för kvinnornas gestaltning inom idrotten.⁴⁰

Larsson ger följande exempel på hur olikheten har uttryckt sig i studiematerial

Gemenskap är viktigt för flickor. Närhet och förtrolighet är viktigare än tävling och individualism. Gruppen är viktigare än den egna framgången.

---

³⁵ Larsson, Håkan, *Iscensättningen av kön i idrott. En nutidshistoria om idrottsmannen och idrottskvinnan*, 2002, sid 158

³⁶ Larsson, Håkan, *Nättidningen Alba nr 4 -2005, Kvinnligheten och den jämställda idrotten*, <http://www.alba.nu/artikel/artikel.php?id=143>, 2007-12-14, kl 13.05

³⁷ Larsson, Håkan, *Iscensättningen av kön i idrott. En nutidshistoria om idrottsmannen och idrottskvinnan*, 2002, sid 167

³⁸ Ibid, sid 168

³⁹ Ibid, sid 156f

⁴⁰ Ibid, sid 196

För tjejerna räcker det inte bara med att tävla och bli bäst. Vi är människor först, sen idrottsutövare. Våra kvinnliga spelare vill prestera, och dom är bra, men dom fokuserar på helt andra saker än killarna. För dem handlar det också om att hitta sin egen personlighet, ett djupare motiv för sitt idrottande. Framgångarna får man på köpet så att säga.⁴¹

Han menar att detta påstående översatt till männens villkor skulle lyda

För killarna är att tävla och bli bäst det primära. Vi är idrottsutövare först, sen människor. Våra manliga spelare presterar, och dom blir bra, och dom fokuserar helt och hållet på denna uppgift. För dem handlar det inte så mycket om att hitta sin egen personlighet, de har redan en som idrottsutövare.⁴²

Kvinnligt idrottsdeltagande förefaller alltså att innefatta speciella förbehåll medan manligt deltagande framställs som okomplicerat. Detta medför att idrotten är med och skapar normerande bilder av manligt och kvinnligt idrottsdeltagande.

---

⁴¹ Larsson, Håkan, *Iscensättningen av kön i idrott. En nutidshistoria om idrottsmannen och idrottskvinnan*, 2002, sid 196

⁴² *Ibid*, sid 197

4 Metod och material

Jag kommer i följande avsnitt att motivera metodval, val av material samt beskriva mitt tillvägagångssätt vid analysen.

4.1 Kritisk diskursanalys som metod

Inom samhällsvetenskapen skiljer man mellan kvantitativa och kvalitativa metoder. När det gäller textanalys så är den kvantitativa textanalysen en analysmodell som är lämplig när man studerar förhållanden som kan mätas och räknas. Den kvalitativa textanalysen framställs som en metod som försöker fånga och förstå texters bakomliggande innebörd.⁴³ Den här uppsatsen har en kvalitativ ansats eftersom jag vill undersöka hur media konstruerar och reproducerar genus vid sin rapportering om idrottsmän och idrottskvinnor.

I Metodpraktikan så skriver Esaiasson att man kan urskilja två typer av kvalitativa frågeställningar för textanalys. Dels finns det den systematiserande som syftar till att klargöra tankestrukturer, logiskt ordna innehåll i texter eller att klassificera en texts innehåll. Den andra typen innebär att något granskas kritiskt. Detta kan göras med hjälp av ideologikritik, idékritisk analys eller med hjälp av en diskursanalys.⁴⁴ Diskursanalysen utmärks bland annat av uppfattningen att språket är med och formar verkligheten. Mänskliga uttryck och texter anses ha en stor betydelse för hur människor uppfattar världen. Diskursanalysen uppmärksammar aspekter som är svåra att hitta stöd för genom systematiska empiriska undersökningar eftersom dessa ofta tas för givna.⁴⁵

I den kritiska diskursanalysen finns följaktligen ett kritiskt kunskapsintresse, ett slags misstänksamhet mot den aktuella medietexten. Nyhetstexter produceras och existerar i samhället och det är samhället som utgör textens orsak. Samtidigt förhåller det sig så att nyhetstexter och media påverkar samhället både i kulturell, politiskt och ideologisk bemärkelse. Det är antagandet om den ömsesidiga relationen som är viktig att uppmärksamma i en kritisk diskursanalys.⁴⁶ Jag har utifrån uppsatsens syfte bedömt att kritisk diskursanalys är en lämplig metod vid analysen av mitt material.

4.1.1 Metodkritik

Det ligger en naturlig svårighet i att undersöka diskurser som man själv är nära och har en åsikt om. Som forskare är man ofta en naturlig del av den kultur och dess betydelsesystem som man valt att undersöka. Det innebär att man delar många av de självklarheter som man vill avslöja i sitt material. Det gäller därför att försöka ställa sig utanför personliga åsikter så att inte ens egna värderingar kommer till uttryck i en analys.⁴⁷ Det kan med tanke på detta vara lämpligt att jag kort beskriver min egen position i förhållande till idrott och media. Jag har själv en lång bakgrund – 25 år - som aktiv inom olika idrotter. Både inom lagidrott och individuella sporter. Jag har fortfarande ett stort idrottsintresse men jag följer nu endast idrotten genom olika medier dagligen.

När det gäller kritiken mot Faircloughs kritiska diskursanalys så skriver Winther Jørgensen & Phillips att det största problemet är gränserna mellan diskursanalysen och de sociala praktikerna inte görs tydlig. Dessutom ges inga riktlinjer för vilka former av sociologisk eller

---

⁴³ Østbye, Helge m fl, *Metodbok för medievetenskap*, 2004, sid 64

⁴⁴ Esaiasson, Peter m fl, *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 2007, sid 238

⁴⁵ Esaiasson, Peter m fl, *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 2007, sid 239

⁴⁶ Ekström, Mats, Larsson, Lars-Åke, *Metoder i kommunikationsvetenskap*, 2000, sid 195

⁴⁷ Winther Jørgensen/Phillips, *Diskursanalys som teori och metod*, 2000, sid 28

kulturteori man skall eller kan använda. Rent praktiskt så innebär det ett problem att påvisa vad som påverkar vad i det intima samspelet mellan text och social praktik.⁴⁸ Jag anser att detta inte innebär något problem för min undersökning eftersom fokus ligger på texten och vilka diskurser som framträder i den. Visserligen så kommer jag att analysera vilka sociokulturella praktiker som sportjournalistiken kan tänkas bygga på, men jag kommer inte att beröra konsumtionsaspekterna i de diskursiva praktikerna. När det gäller textens påverkan på de sociokulturella praktikerna så kommer jag endast att beröra hur diskurser om manligt och kvinnligt reproduceras. När det gäller kritiken om att Fairclough inte ger några handfasta råd vid val av teorier så ser jag inte heller detta som ett problem. Fairclough förklarar i sin bok *Analysing Discourse. Textual analysis for social research* att vi behöver *särskilda* kunskaper för att vi i en text skall upptäcka underförstådda antaganden som i vissa fall grundar sig på ideologier. Han påpekar även att detta är något som är specifikt för varje text och dess innehåll.⁴⁹ Min åsikt är således att varje forskare – anpassat efter den enskilda uppgiftens syfte och frågeställning - måste ta ställning till vilka teorier som kan vara till hjälp vid genomförandet av forskningsuppgiften.

4.1.2 Avgränsning

I min undersökning är texten i fokus. Anledningen till detta grundar sig på uppsatsens syfte och frågeställning men även uppsatsens begränsade omfattning har spelat in. Uppsatsens syfte har varit att ur ett genusteoretiskt perspektiv undersöka hur media konstruerar och reproducerar genus vid sin rapportering om manliga och kvinnliga idrottsstjärnor, för att på så sätt kunna synliggöra eventuella universella antaganden om manligt och kvinnligt och vilka kunskapsrelationer och överenskommelser detta vilar på. Jag har även haft ambitionen att besvara om det finns någon skillnad i rapportering kring manlig och kvinnlig idrott och om detta skapar tydliga diskurser kring manligt och kvinnligt idrottsutövande.

Jag har av ovan nämnda skäl valt att göra en textanalys för att kunna peka på och identifiera de diskurser om manligt och kvinnligt som den sportjournalistiska texten bygger på. Jag kommer även att försöka identifiera de sociokulturella praktiker som kan tänkas ligga till grund för den diskursiva praktiken, det vill säga sportjournalistiken. Jag har på grund av uppsatsens begränsade omfattning valt att inte analysera konsumtionsaspekterna i den diskursiva praktiken. Jag har av samma anledning valt att inte analysera texternas innehåll och transformation i produktionsprocessen utifrån kvällstidningarnas särskilda villkor.

4.2 Material

Jag har analyserat texter om sju olika män och kvinnor. Personerna har jag valt ut med hjälp av en lista som Expressen publicerade 2006-12-25 där de rankade ”Sveriges 100 hetaste idrottsstjärnor”. Jag har så långt det har varit möjligt följt rankningsordningen. Vid de tillfällen som jag har frångått ordningen i listan, och istället har valt personer längre ner i rankningen, så har detta gjorts för att få en jämn fördelning mellan könen och för att så olika grenar som möjligt skall bli representerade. Ordningen har även vid några tillfällen frångåtts på grund av att det har varit en tränare eller annan person med anknytning till idrott som har varit rankad eller att det för personen i fråga inte har gått att hitta artiklar som har motsvarat mina krav gällande de innehållsliga aspekterna. Detta betyder att de personer som jag slutligen valde var rankade som nr 1, 2, 3, 4, 8, 11, 15, 16, 19, 23, 28, 31, 44 och 57.

---

⁴⁸ Winther Jørgensen/Phillips, *Diskursanalys som teori och metod*, 2000, sid 93

⁴⁹ Fairclough, Norman, *Analysing Discourse. Textual analysis for social research*, sid 55f

För varje person så har jag analyserat fem artiklar från Expressen och fem artiklar från Aftonbladet. Artiklarna som jag har analyserat har valts utifrån kravet att de inte endast är av typen resultatreferat. Jag har således valt ut artiklar av något längre karaktär och som innehåller någon slags beskrivning eller bedömning av personernas prestation eller person.

Jag har sökt artiklar med hjälp av de olika personernas namn och inom publiceringsintervallet 2007-01-01 och 2007-12-10. Texterna från Expressen är hämtade från Presstext, avdelning sport. Texterna från Aftonbladet är hämtade från Retriever och har sitt ursprung i Sportbladet. Jag har valt ut de artiklar som först har påträffats utifrån resultatlistan och som har uppfyllt de innehållsliga krav som jag har beskrivit ovan.

4.3 Tillvägagångssätt

Jag kommer i följande avsnitt att redogöra för arbetsgången vid analysen av mitt material. När det gäller att identifiera diskurser i en text så föreslår Fairclough att man som ett första steg skall koncentrera sig på att identifiera de huvudsakliga teman som finns representerade i texten.⁵⁰ Detta var något som jag gjorde vid den första läsningen av texten. Jag har sedan som Fairclough föreslår gjort en mer närgången lingvistisk analys av texten och koncentrerat mig på ordval och hur händelser, situationer, relationer och människor representeras i texterna. Vad lyfts fram och vad förs till bakgrunden eller exkluderas? På vilket sätt representeras aktörerna i texten – är de passiva eller aktiva? Hur benämns aktörerna? Fairclough menar att det är viktigt att se både på det som finns i texten och på det som inte finns eftersom alla texter är en kombination av vad som faktiskt sägs – explicita meningar – och vad som lämnas osagt – implicita meningar. Implicita meningar i en text handlar ofta om universella antaganden om "sakers" natur.⁵¹ Det kan dels vara en form av gemensam förståelse för hur världen fungerar och som gör det möjligt för oss att kommunicera. Det kan även vara en dold form av maktutövande, eftersom dessa underförstådda antaganden ofta är av ideologisk natur men framställs som om de vore universella sanningar. Det är just dessa underförstådda antaganden som är svåra att upptäcka eftersom de ofta är så självklara för oss. Fairclough menar att de ofta hör till en särskild diskurs med dess särskilda antaganden om exempelvis vad som är möjligt och vad som existerar.⁵²

Utifrån varje temas särskilda karaktär och innehåll så har jag sedan tittat närmare på vissa aspekter. Detta kommer jag att presentera närmare i anknytning till varje tema. Jag har sedan sammanställt mina iakttagelser under avsnittet Tematisk analys 5.1- 5.5.2.

Under avsnittet Analys av diskurser 5.6 – 5.6.2 kommer jag att presentera de diskurser om manligt och kvinnligt som kommit fram ur den tematiska analysen. Jag kommer även att jämföra och presentera de skillnader i rapportering kring kvinnliga och manliga idrottare som har framkommit.

Jag kommer slutligen att presentera min slutsats och diskutera mina resultat under avsnittet 6 Slutsats och diskussion.

---

⁵⁰ Fairclough, Norman, *Analysing Discourse. Textual analysis for social research*, sid 129

⁵¹ Fairclough, Norman, *Media Discourse*, 1995, sid 103f

⁵² Fairclough, Norman, *Analysing Discourse. Textual analysis for social research*, sid 55

5 Resultatredovisning och analys

5.1 Tematisk redovisning och analys

5.1.1 Framgång

Detta tema är något som berörs på något sätt i de flesta texter. Jag har valt att analysera vad som beskrivs vara orsaken till framgångarna. Jag har även valt att analysera hur framgångarna beskrivs samt vilka aktörer som kommer till tals.

5.1.2 Orsaker till kvinnors framgång

Kvinnors framgångar tillskrivs ofta som något oförklarligt och mer sällan som ett resultat av talang, hård träning och fysisk styrka. Anledningen till att jag tolkar det så är just på grund av det som Fairclough nämner om utelämnandet av vissa aspekter.⁵³ Något som är i högsta grad frånvarande i materialet är just det fysiska. Jag har exempelvis endast hittat en artikel där ordet ”vältränad” används. I det fallet så är det ett uttalande från Anja Pärsons pappa – som även är hennes tränare - om att ”*det är en vältränad Anja som kommer till start*”.⁵⁴

Det är endast i undantagsfall som framgången framstår som om den beror på något fysiskt och i dessa fall uttrycks det då i termer som ”superform”, ”god form” och är då nästan uteslutande något som personen själv har uttryckt i en intervjusituation. Vägen till det som är ”god form” saknar dessutom nästan alltid någon egentlig koppling till träning och framställs ofta som om det är något som plötsligt finns där. ”*Hittade plötsligt formen*”.⁵⁵

Det finns även andra indikationer i materialet som jag tolkar som att kvinnors framgång beror på något som tycks ligga utanför den egna kroppen - något som individen inte själv kan kontrollera fysiskt eller bidra till. Det kan exempelvis vara stöd från tränare, familj, pojkvän, trygghet i hembygden eller ren tur. Ett av de vanligaste sätten att inrama kvinnors framgångar sker genom att använda uttalanden från tränare i texterna eller genom att helt enkelt lägga fokus på tränarens bidrag till framgången. I en artikel om Carolina Klüft kan man läsa att

Okända tränarna ska fixa guld [...] en formtoppad Carolina Klüft siktar på guld och nytt europarekord...Håkan Widlund koncentrerar sig på häck och längdhopp [...] Tobias Karlsson har hand om stjärnans sprinträning och i kastgrenarna bestämmer Per Karlsson [...] Agne Bergvall har fått mörka formen för henne så att hon inte ska bli ofokuserad.⁵⁶

I Annika Sörenstams fall så beskrevs orsaken till de nya framgångarna som att ”*ett kort träningspass med Henri Reis var det som fick Sörenstam att tända till*”.⁵⁷ Även i Anna Carin Olofssons fall så uttrycktes det som att tränaren Wolfgang Pichler var anledningen till framgångarna ”*Bland annat har han gjort Anna Carin Olofsson till olympisk mästare*”.⁵⁸ Just detta är enligt min tolkning ett exempel på det som Fairclough nämner om att vissa saker lyfts fram och andra förs till bakgrunden. I det här fallet är det aktörerna som förs till bakgrunden och passiviserar medans tränarens roll lyfts fram.

⁵³ Fairclough, Norman, *Media Discourse*, 1995, sid 57

⁵⁴ Redo för ny succé. Knäskada glömd – idag siktar Anja på seger i premiären. Expressen 2007-10-27

⁵⁵ Var riktigt jobbigt. Svackan över för Kajs – då ska den dystra sviten brytas. Expressen 2007-06-15

⁵⁶ Carros hemliga vapen – Okända tränarna ska fixa guld. Expressen 2007-08-23

⁵⁷ Tiger rycker i kompisfajten – Sörenstam ändå positiv igen – avslutade starkt i Barsebäck. 2007-08-13

⁵⁸ Monsterträningen stoppar ACO – Går på smärtstillande. Expressen 2007-06-13

I de sammanhang som anledningarna till framgångarna inramas som om det beror på någon särskild egenskap eller talang hos personen så handlar det ofta om mentala tillstånd. Att jag har gjort denna tolkning beror framförallt på formuleringar, beskrivningar och ordval i materialet gällande att kvinnorna har känt sig trygga och avspända eller helt enkelt har lyckats "tygla" sig själva. Det blir även tydligt i sammanhang där det skrivs om vilka chanser utövarna anses ha inför en kommande tävling. "Länge sedan jag såg Kajsa så avslappnad – medalj är inte omöjligt"⁵⁹ och "Harmonisk Sörenstam skrämmer USA"⁶⁰ och "Måste ha tålamod hela vägen"⁶¹ är några exempel på detta.

Om kvinnorna har någon känd pojkvän så är detta det absolut vanligaste exemplet på det som jag har tolkat som anledningen till kvinnors framgång. När Anna Carin Olofsson tog guld i VM så var en av rubrikerna "Acos guldromans – Kanadensiska vallaren Tom är Olofsson nya kärlek: Jag hjälper henne när jag kan".⁶² Även Annika Sörenstams återkomst efter ryggskadans inramades av pojkvännens närvaro. I en artikel som behandlar anledningarna till att hon lyckats ta sig tillbaka kan man läsa "Är det nyförlovningen? Att smärtan i nacken är borta?" och lite längre fram i artikeln "Blicken är lugn, ringen från sambon Mike McGee på fingret är tung".⁶³

Det är även vanligt förekommande att "andra röster" än journalistens egen kommer till tals när det gäller att beskriva och illustrera kvinnornas framgångar och resultat. Det är endast i undantagsfall som framgångarna beskrivs direkt i text utan röster från tränare, föräldrar eller utövarna själva. "Kajsa gör en kanontävling, och de tekniska detaljerna vi hela tiden arbetar med börjar sitta där [...]"⁶⁴

Det är inte så vanligt att fokus sätts på att kvinnorna har motståndare när de tävlar utan detta är en aspekt som ofta utelämnas helt. Oftast beskrivs de som att de själva är det som måste besegras eller snarare behärskas. I de fall när de ändå beskrivs i relation till sina konkurrenter i eller inför ett tävlingsmoment så görs det med enligt mig typiskt stereotypa kvinnliga termer som att det är ett "triangelndrama" eller att de ska "lugga" varandra. I Susanna Kallurs fall så uttrycktes det som att hon skulle få "smiska upp Michelle Perry".⁶⁵

När idrottsskivinnornas "storhet" beskrivs i text så görs det ofta i termer av att de är folkkära, populära och har vunnit folkets hjärtan. "Carolina Klüft, Kajsa Bergqvist och Susanna Kallur gick rakt in i folks hjärtan"⁶⁶ och "fick folkets kärlek efter en tårfylld tv-kram"⁶⁷ är två typiska sätt att skapa en relation med läsaren när kvinnors "storhet" skall beskrivas. Om Susanna Kallur kan man i en artikel läsa att "det är inte skandalerna som har gjort Sanna Kallur till Sveriges populäraste idrottare – själv vägrar hon svara på varför".⁶⁸ Endast vid ett par tillfällen har jag hittat artiklar som beskriver utövarens "storhet" rakt på sak och som ger ett erkännande om att de är en framgångsrik idrottare. Det var i en artikel om Anja Pärsson efter

⁵⁹ Läge för sensation! Mats Olsson: Länge sedan jag såg Kajsa så avslappnad – medalj är inte omöjligt. Expressen 2007-09-01

⁶⁰ Harmonisk Sörenstam skrämmer USA, Aftonbladet 2007-09-13

⁶¹ Slagläge – Sörenstam: Måste ha tålamod hela vägen. Aftonbladet 2007-08-04

⁶² Acos guldromans – Kanadensiska vallaren Tom är Olofsson nya kärlek: Jag hjälper henne när jag kan. Aftonbladet 2007-02-09

⁶³ Harmonisk Sörenstam skrämmer USA, Aftonbladet 2007-09-13

⁶⁴ Kajsa över 2,00 – ändå slagen igen. Expressen 2007-07-26

⁶⁵ Därför är Sanna drottningen. Expressen 2007-09-23

⁶⁶ Makalöst. Hon är en av våra allra största. Expressen 2007-02-17

⁶⁷ Därför är Sanna drottningen. Expressen 2007-09-23

⁶⁸ Miljonjakten kan börja. Sanna Kallur om säsongspremiären. Expressen 2007-06-14

framgångarna i Åre. ”Makalöst. Hon är en av våra allra största”⁶⁹ och ”Hon körde skiten ur dom. Anja är störst – och blir större”.⁷⁰ I sammanhanget bör påpekas att Anja genom tävlingarna i Åre blev den första alpina skidåkare genom tiderna att ta VM-guld i fem discipliner.

5.1.3 Orsaker till mäns framgång

Aspekter som är särskilt närvarande i materialet och som jag har tolkat som anledningar till mäns framgång är talang, intelligens, styrka, disciplin och hård träning. Det finns en stark tendens i materialet som pekar på att framgångarna beror på männens fysik och självkontroll. Under VM så beskrevs Johan Wissmans framgångar bero på ”*envisheten och förmågan att tåla hård träning*”.⁷¹ I en annan artikel kan man läsa att han är en av ”*världens främsta atleter*” och att han är som ”*en levande femårsplan av närmast sovjetisk karaktär*”.⁷² Även Stefan Holm ”*tränar hårt [...] och lever sunt [...] det har tagit honom till världstoppen*”.⁷³ Män framställs också ofta som seriösa och professionella. Även det faktum att de har erfarenhet, rutin och är orädda är en aspekt som är närvarande i sammanhanget. Henrik Larssons storhet beskrivs i en artikel som att ”*han vet vad som krävs för att lyckas, hur mycket sömn... mat och hur mycket träning han behöver för att kunna prestera till max*”.⁷⁴

Mäns fysiska form kommer ofta till ett direkt uttryck i texterna. De beskrivs som snabba, starka och vältränade. ”*Stefan Holm visar guldform... Stefan Holm är i kanonform... och formstarke Holm*”⁷⁵ är exempel tagna ur en och samma artikel. Henrik Larssons fysik beskrivs i en artikel som ”*en kropp som klarar att spela tills den är 45 år*”⁷⁶

Tränarnas röster kommer in i texterna endast vid ett fåtal tillfällen. Min tolkning är att detta ofta blir en bekräftelse på att männen är aktiva i det de gör och att detta leder till framgång. Roberto Mancini säger om Zlatan Ibrahimovic att han ”*har kontinuiteten, gör mål och jobbar för laget*”.⁷⁷ Vid något tillfälle har tränarna även kommit till tals när männen inte själva har varit nåbara eller inte har velat ge någon egen kommentar.

Motståndare är något som män hotar, utmanar, besegrar, utklassar och har dueller med. Ofta används ord som suverän och överlägsen som i exemplet om Christian Olsson som är ”*så suverän, så överlägsen [...] att han med enda hyggligt hopp [...] hade kommit hem med en guldmedalj*”.⁷⁸ Även Stefan Holms prestation beskrevs i en artikel som att han ”*utklassade alla konkurrenter*”.⁷⁹ Män beskrivs ofta som aktiva och kontrollerade i sitt utövande som i exemplet om Zlatan som ”*hade järnkoll*”⁸⁰ när han ”*helt stillastående prickade in bollen*”⁸¹ och Jonas Björkman som ”*lyckades tämja den fruktade servern*”.⁸²

---

⁶⁹ Ibid.

⁷⁰ Hon körde skiten ur dom. Anja är störst – och blir större. 2007-02-10

⁷¹ Fem meter från medalj – Wissman fortfarande långt efter de bästa. Aftonbladet 2007-08-31

⁷² Anrell: Han gör tider som man bara kunde drömma om för ett år sedan. Aftonbladet 2007-09-01

⁷³ Ingen rubrik tillgänglig – Höjdhopparna super, röker och knarkar. Aftonbladet 2007-08-29

⁷⁴ Därför är Henke alltid så älskad. Hedman om detaljerna... Expressen 2007-12-02

⁷⁵ Här visar Holm guldform inför VM: ”Det hade nog kunnat bli ännu högre om jag försökt” Expressen 2007-08-21

⁷⁶ Därför är alltid Henke så älskad. Expressen 2007-12-02

⁷⁷ Tränaren tippas att Zlatan nått max: ”Tror inte han kan göra mer”. Expressen 2007-12-09

⁷⁸ Här är det över. Mats Olsson: Hoppas verkligen han kan - och vill - komma igen. Expressen 2007-08-22

⁷⁹ Hällregn hindrade inte Holm. Aftonbladet 2007-06-04

⁸⁰ Den store ledaren – Zlatan – kung av Inter och etta i skytteligan. Aftonbladet 2007-11-28

Det är även vanligt att män tillskrivs egenskaper gällande att de är orädda, iskalla och att de inte gör några misstag och jag har tolkat detta som en av anledningarna till att de lyckas. Ett av Zlatans mål har exempelvis beskrivits som ”en iskall bredsida kunde placera bollen iskallt i målvakten Volkan Demireles kryss”.⁸³

5.2 Motgång och förlust

Även detta tema är något som berörs på något sätt i de flesta texter. Jag har valt att analysera det som jag i texterna har tolkat som orsaker till motgång och förlust.

5.2.1 Orsaker till kvinnors motgångar och förluster

Motståndarnas kompetens beskrivs sällan som orsaken till kvinnors förlust. En sammanvägning av närvarande och frånvarande aspekter i materialet pekar snarare på att orsakerna handlar om en brist på aggressivitet och självkontroll eller helt enkelt en felaktig inställning till idrottsutövandet. Jag har även tolkat det som att känslan av att vara otrygg eller obekvämt i en tävlingssituation eller utanför arenan är en bidragande orsak till motgång och förlust.

När Susanna Kallur diskvalificerades i ett lopp så ansågs det bero på ”kortslutning”⁸⁴ och att hon hade haft för stora förväntningar. Detta beskrevs som att ”såg hon spänd och förväntansfull ut före loppet [...] då går det som det går”.⁸⁵ Ett annat exempel handlar om Anna Carin Olofsson som ”skulle visa att hon var bäst när det gäller men istället darrade”.⁸⁶ Ett annat exempel på att kvinnors eventuella motgångar skulle påverkas av mentala tillstånd är när Anna Carin Olofsson får frågan om ”hur påverkar detta din skidåkning?”⁸⁷ i samband med att det har blivit känt att hon har ny pojkvän.

När det gäller ordval i samband med förlust så framställs det ofta som ”missar” och ”misslyckanden” och jag har tolkat detta som att det beror på ”slarv” som har direkta kopplingar till det faktum att självkontrollen har brutit. Ett exempel på detta är rubriken till en artikel som skrev efter Sveriges match mot Nigeria ”Schelin om missen: Blev överrumplad”.⁸⁸

Det finns många exempel i texterna där jag har tolkat det som att det är en felaktig inställning som ligger bakom kvinnors misslyckanden. Jag kommer att behandla kvinnors motivation och inställning till idrottsutövandet under avsnitt 5.3.1.

5.2.2 Orsaker till mäns motgångar och förluster

En aspekt som är närvarande i materialet när det gäller mäns motgångar och förluster är konkurrenterna. Jag har därför tolkat det som att mäns förluster i första hand beror på att konkurrenterna har varit starkare. Även när män förlorar eller inte gör mål så framhävs ändå ofta deras prestationer som något stort. Det finns således enligt min tolkning en tendens att lyfta fram prestationen genom att föra förlusten till bakgrunden. ”Gör succé i sin nya roll –

---

⁸¹ Ibid.

⁸² Björkman kunde inte hota Roddick – FAKTA/Servekanoner. Aftonbladet 2007-09-24

⁸³ Zlatan-feber. Inte ens sjukdom stoppade honom från drömmål. Expressen 2007-11-28

⁸⁴ Kallur diskad i sista loppet: Kortslutning. Aftonbladet 2007-09-23

⁸⁵ Därför är Sanna drottningen. Expressen 2007-09-23

⁸⁶ Ingen rubrik tillgänglig. Aftonbladet 2007-03-19

⁸⁷ ACOS nya fullträff. Skidskyttedrottningen om kärleken: Vi träffas. Expressen 2007-02-06

⁸⁸ För dåligt, Sverige... Schelin om missen: Blev överrumplad. Aftonbladet 2007-09-12

*inte som den avgörande målskytten, utan ledaren som visar vägen”.*⁸⁹ *”Björkman lyckades tämja den fruktade serven. Men vad hjälpte det när Andy Roddick spelade sitt livs Davis cup-tennis”.*⁹⁰

Johan Wissmans framgångar är ett exempel där konkurrensen lyfts fram samtidigt som det finns en fokusering på hans prestation. *”vad är det som säger att en lintott från Sverige inte kan vara med och konkurrera? [...] Wissman har visat att han kan ta sig till en VM-final, men idag kommer han att vara chanslös mot tre amerikaner”.*⁹¹

Även Stefan Holms förlust i VM framställdes som att den berodde på att hans motståndare var oerhört talangfulla. En av konkurrenterna, Donald Thomas, som tog guldmedaljen beskrevs som *”en basketspelare från Bahamas som inte kan hoppa, men som har sån medfödd talang att han hoppar högre än alla andra”.*⁹²

5.3 Motivation och inställning till idrottsutövandet

I artiklarna förkommer uppgifter om deltagarnas inställning till själva idrottsutövandet och om vad som motiverar dem. Detta förekommer både som direkta uttalanden från utövarna själva, som uttalanden från tränare och ibland även som en ren bedömning från journalistens sida. När uttalanden om detta görs av deltagare och tränare så finns det självklart anledning att anta att detta är något som journalisten har frågat om även om det ofta inte är något som framkommer i texten.

5.3.1 Kvinnors motivation och inställning

Det som är utmärkande för kvinnorna är den närvarande aspekten av dåligt självförtroende och allmänna ”olustkänslor” i materialet. Jag har därför tolkat det som att detta anses vara en anledning när motivationen brister hos kvinnor. Detta presenteras ofta som ett underförstått antagande i texterna. I en artikel om Kajsa Bergqvist kan man läsa följande *”Självförtroendet och motivationen är tillbaka för en av våra största stjärnor”*. Några rader längre ner kan man läsa att hon avbrutit inomhussäsongen eftersom *”Jag hittade aldrig rätt och det var lika bra att lägga ner [...] Jag var inte alls i den form jag ville vara i”*⁹³. Explicita och implicita uttryck i texten gör att jag tolkar detta som att det finns ett antagande om att självförtroende och motivation har ett direkt samband och även om hon faktiskt har fortsatt att träna så gör artikelns upplägg och ordval att detta försvinner. Inte ens hennes eget uttalande om att hon inte var nöjd med formen - ett uttalande som enligt min uppfattning borde kunna kopplas till motivation - försvinner i sammanganget.

Även den närvarande aspekten av ”allmänt välbefinnande” i materialet har jag tolkat som en anledning till kvinnors motivation. I en artikel om Susanna Kallur så beskrivs hennes motivation bland annat bero på att hon trivs och känner sig trygg. *”Hon trivs bättre här, vid träningsanläggningen Lugnet, familjen och pojkvännen”.*⁹⁴ Vad som kan tänkas motivera

---

⁸⁹ Öppen för VM. Sundin beredd spela i Tre Kronor igen. Expressen 2007-12-06

⁹⁰ Björkman kund inte hot Roddick – FAKTA/Servekanoner. Aftonbladet 2007-09-24

⁹¹ Fem meter från medalj – Wissman fortfarande långt efter de bästa. Aftonbladet 2007-08-31

⁹² Den svarta onsdagen. Mats Olsson: Jag är inte mycket för protester. Expressen 2007-08-30

⁹³ ”Var riktigt jobbigt” – Svackan är över för Kajsa – då ska den dystra sviten brytas. Expressen 2007-06-15

⁹⁴ Miljonjakten kan börja. Sanna Kallur om säsongspremiären, VM – och tryggheten hemma i Falun. Expressen 2007-06-14

kvinnor i deras idrottsutövande framställs ofta även som något obegripligt ”För ett år sedan grubblade hon över sviktande motivation”.⁹⁵

När det gäller inställningen till själva idrottsutövandet så har texterna en stark tendens att rikta in sig mot att kvinnorna är aktiva på grund av det är roligt. Det finns många artiklar med uttalanden från deltagarna själva som gäller motivation. När uttalanden görs av deltagarna så finns det självklart en anledning att anta att detta är något som journalisten har frågat om även om det inte syns i texten. Jag har därför gjort tolkningen att kvinnor ofta får frågor från journalisterna om varför de tränar och tävlar. I en artikel om Susanna Kallur säger hon ”jag håller på för att det är kul, inte för kraven”.⁹⁶ Även Annika Sörenstams kommenterar sin motivation i en artikel ”Mina problem med motivationen är temporära. Golf är fortfarande det roligaste som finns”.⁹⁷

När det gäller inställningen att ”man håller på för att det är roligt” så har jag tolkat det som att detta lyfts fram som något negativt när motgången har varit ett faktum. Efter Sveriges förlust mot Nordkorea under fotbolls-VM så beskrevs det hur tårarna rann utför Lotta Schelins kinder och man kunde läsa att ”Det verkade komma som en överraskning för de svenska dam-VM-spelarna att det inte räcker med att se fram emot nåt, turista, shoppa eller klappa pandor”.⁹⁸

Det är sällan som motivation och inställning kommer till uttryck i materialet som en önskan hos deltagarna om att vinna men det förekommer i några enstaka fall. Jag har tolkat frånvaron av detta som ett antagande om att det inte är tävlandet som anledningen till kvinnors utövande. I Carolina Klüfts fall så har det dock skrivits en del om att hon redan har vunnit det mesta och att det därför skulle kunna finnas en anledning till att motivationen eventuellt skulle kunna brista. I samband med att hon hoppade tresteg i Finnkampen så skrev Expressen att ”Trots hopp i rekordklass har Carolina Klüft inga planer på att fortsätta trestegssatsningen”.⁹⁹ Jag har tolkat dessa texter som att det återigen finns ett underförstått antagande om fel inställning eftersom hon har chansen att bli bäst och vinna men det är något annat som motiverar.

Det är endast i två artiklar som journalisten rakt på sak i texten skriver att en kvinna har rätt inställning. I båda fallen är det kopplat till skador och smärtor. När Susanna Kallur slog i sitt knä under ett lopp så kunde man läsa att ”hon har en beundransvärd attityd” och hennes eget uttalande ”Jag fick lite nya former på knät. Det är helt spetsigt... men det är sådant som händer [...]”¹⁰⁰ Även Carolina Klüft ansågs ha den rätta attityden när hon sa ”Jag skiter fullständigt i smärtan [...] Det är den attityden som gör Klüft bäst i världen”.¹⁰¹ Jag har tolkat den närvarande aspekten och kopplingen mellan skador, smärta och ”rätt attityd” som en underförstådd jämförelse med männen - kvinnorna anses ha rätt attityd eftersom de hanterar smärtan på ett stereotypt manligt sätt.

---

⁹⁵ Svenskorna är segervissa. Expressen 2007-11-28

⁹⁶ Miljonjakten kan börja. Sanna Kallur om säsongspremiären, VM – och tryggheten hemma i Falun. Expressen 2007-06-14

⁹⁷ Tiger rycker i kompisfajten – Sörenstam ändå positiv igen. Aftonbladet 2007-08-13

⁹⁸ Därför är Sanna drottningen. Expressen 2007-09-23

⁹⁹ Klüft överlägsen igen – i tresteg. Utklassade konkurrenterna i fel gren. Expressen 2007-09-09

¹⁰⁰ Lyftet. Expressen 2007-08-28

¹⁰¹ ”Jag skiter i smärtan”. I natt börjar Carros jakt på guld. 2007-08-24

5.3.2 Mäns motivation och inställning

Att de framgångsrika männen har ”rätt inställning” till idrotten är något som ständigt kommer till uttryck som en närvarande aspekt i materialet. Det absolut vanligaste sättet att framställa och beskriva vad som motiverar män och deras inställning till idrotten är viljan att vinna och jakten på nya rekord. Jag har tolkat att denna framställning underförstått anses handla om att ha ”den rätta inställningen”. ”*Wissman avslutar säsongen med sitt femte svenska rekord [...] och han ser redan fram emot nästa*”.¹⁰²

Ofta beskrivs män i sitt utövande som ”hungliga” och målmedvetna - ”*Stefan Holm saknar ett VM-guld. Han hatar den meningen.*”¹⁰³, ”*Jakten på nya titlar maler ständigt i hans skalle*”.¹⁰⁴

Av det som har framkommit i mitt material så har jag tolkat det som att ”den rätta inställningen” förutom viljan att tävla och vinna handlar om att tåla hård träning och att klara av smärta. Jag har tidigare berört vissa delar av detta under avsnittet 5.1.3 och kommer att ta upp ”smärta” under avsnitt 5.4.2 Män och skador.

Även om anledningen till mäns deltagande ibland anges som glädjen i själva utförandet så görs detta nästan uteslutande utifrån perspektivet att det är ett ”jobb” som man måste tycka om för att kunna prestera tillfredställande. ”*Detta är hans liv, hans karriär, hans själ och hans yrke*”¹⁰⁵ och ”*Om han efter sin semester i år känner att han inte har det där riktiga suget kvar så lägger han av*”¹⁰⁶ är bara några exempel på hur detta framställs. Att det är vanligt att motiven framställs på detta sätt kan naturligtvis bero på att det inom vissa sporter – exempelvis fotboll och hockey - är stora pengar inblandade men detta är något som existerar oavsett sport.

5.4 Skador

Jag kommer i följande avsnitt att beskriva hur deltagarnas skador återges och inramas i materialet.

5.4.1 Kvinnor och skador

När det gäller skador som ju är ett vanligt förekommande problem inom idrotten så beskrivs detta ofta på ett sätt som får kvinnorna att framstå som sårbara och utom kontroll. Det beskrivs dessutom utifrån ett som jag tolkar det ”omhändertagande” perspektiv där personerna i fråga passiviserar. Dessa tolkningar har jag gjort utifrån ordval samt utifrån olika aktörers uttalanden i sammanhanget. När Carolina Klüft tävlade under VM 2007 i stark hetta så kunde man bland annat läsa att för att undvika en värmekollaps så ”*får hon brustabletter av landslagsläkaren*”¹⁰⁷ ”*som dessutom ser till att hon inte slarvar med att dricka*”¹⁰⁸. När Carolina Klüft sträckte sig i magen under VM 2007 så uttalar sig landslagsläkaren Sverker

---

¹⁰² - Jag räknar med fem rekord 2008 – Wissmans sköna avslutning – tror på ännu bättre resultat nästa år. Aftonbladet 2007-09-24

¹⁰³ Min sista chans. Så har Stefan Holm laddat i sitt skjul hemma i Värmland – för att ta enda guldets som han saknar. Expressen 2007-08-28

¹⁰⁴ Guld är inget annat än ett mirakel. Expressen 2007-08-13

¹⁰⁵ Här är det över: Hoppas verkligen han kan – och vill – komma igen. Expressen 2007-08-22

¹⁰⁶ Därför är Henke alltid så älskad. Expressen 2007-12-02

¹⁰⁷ Hotet mot Carro. En kollaps. Hettan i Osaka kan stoppa guldjakten. Expressen 2007-08-26

¹⁰⁸ Ibid.

Olsson *"Hon blev lite för exalterad och så sträckte hon sig"*.¹⁰⁹ En bild i samma artikel hade texten *"Landslagsläkaren Sverker Nilsson kontrollerade att Carolina Klüft mådde bra"*.

Det blir enligt min tolkning även en fokusering på kvinnors bräcklighet genom att skadorna framställs som något kvinnor måste skyddas från. Kvinnor tvingas att "vila" och det "smärtar" och "gör ont". *"Tröttheten och stelheten efter nackskadan"*¹¹⁰ uttrycktes exempelvis som anledningen till att Sörenstam eventuellt skulle ställa in. Även ordval i samband med skador gör att jag tolkar det som att kvinnor framställs som bräckliga och svaga. Kallur har exempelvis dragits med en *"besvärlig rumpskada"*¹¹¹ och för Kallur gick det vägen trots *"den lilla magen"*.¹¹²

5.4.2 Män och skador

När det gäller män och skador så gör ordvalen att jag tolkar det som att skador uppfattas som ett "störningsmoment" som kommer i vägen för träning och tävling *"hans kropp har jävlats med honom i flera år"*.¹¹³ Mäns skador och skadade kroppar beskrivs ofta med "hårda" och "råa" ord och det är ofta detaljerat beskrivet hur deras kroppar går sönder. Ett exempel på hur skador framställs gäller Christian Olsson som under VM fick en bristning i en lårmuskel. Det beskrevs som att han efter flera år av *"tuffa skador"*¹¹⁴ äntligen skulle få chansen till VM-guld men att han *"slog upp sin efterhågsna skada"*.¹¹⁵ Artiklarna är fyllda av texter med innehåll om *"Skadan som slås upp"*¹¹⁶ och *"Bilderna av smärtan"*¹¹⁷ när Christian *"skulle bevisa för alla att han fortfarande var bäst och att hans sargade kropp fortfarande höll"*¹¹⁸ men *"Christian Olsson gick sönder på träningspasset"*.¹¹⁹

Skador och smärta inramas även som att det är något som "gör riktiga män" och ger erfarenhet. *"Man skulle kunna tro att han knäckts av alla skador men [...] problemen har bara fyllt Christian Olssons sargade kropp med revanschbegär"*¹²⁰. Jag tolkar det som att det finns ett underförstått antagande om att en man skall tåla smärta för att vara en riktig man och att det är smärtan som gör "pojkar" till män. En "riktig man" känner inte efter hur det känns *"Inte ens feber kan stoppa Zlatan Ibrahimovic"*¹²¹ eller som det uttrycktes i en artikel *"Vissa idrottare känner efter, andra inte"*.¹²²

5.5 Personliga egenskaper, identitet och relation

Jag kommer i följande avsnitt att beskriva aspekter som i materialet som enligt mig inte har någon direkt koppling till idrottsutövandet. Det handlar bland annat om familj och flick- och pojkvänner. Jag har även tittat närmare på de identiteter som tillskrivs utövarna.

---

¹⁰⁹ "Smärtan. Jag lät inte magen påverka mig. Expressen 2007-08-27

¹¹⁰ Kylan kan stoppa Sörenstam – Jag är väl lite stelare än vanligt. Aftonbladet 2007-09-15

¹¹¹ Miljonjakten kan börja. Expressen 2007-06-14

¹¹² "Smärtan. Jag lät inte magen påverka mig. Expressen 2007-08-27

¹¹³ Jag siktar mot London-OS 2012. Skadedrabbad Olsson blickar redan framåt. Expressen 2007-08-20

¹¹⁴ Han är bedrövad – Skadan i låret gick upp på träning – nu missar Christian VM. Aftonbladet 2007-08-22

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ Bilderna av smärtan. Skadan slås upp – nu kan Olssons karriär vara över. Expressen 2007-08-22

¹¹⁷ Ibid.

¹¹⁸ Ibid.

¹¹⁹ Ibid.

¹²⁰ Jag siktar mot London-OS 2012. Skadedrabbad Olsson blickar redan framåt. Expressen 2007-08-20

¹²¹ Zlatan-feber. Inte ens sjukdom stoppade honom från drömmål. Expressen 2007-11-28

¹²² Lyftet. Thörnblad har attityden som kan ta honom hela vägen. Expressen 2007-08-28

5.5.1 Personliga egenskaper, identitet och relation - kvinnor

En aspekt som är särskilt närvarande när kvinnors identitet byggs upp i en text är hemmet, hembygden, familjen och eventuella pojkvänner. Detta är något som används flitigt när journalisten etablerar kontakt med läsaren och när en beskrivning av personen görs och exemplen och vinklingarna varierar. Ibland sätts det i relation till något som saknas. I Anja Pärsons fall har jag tolkat det som att hembygden används som ett sätt att beskriva henne som en jordnära "tjej" trots framgångarna. Det sammanlagda intrycket när man tittar på vad som inte sägs – det som finns underförstått i texten – gör att jag tolkar det som att det är något som saknas henne och att kvinnor antas eller förväntas att dras till hembygden och familjen.

Även Susanna Kallur och Carolina Klüft inramas på detta sätt. Klüft talar ut om "*framtid, nutid, giftermål och nya gården [...] flyttar ut till en hästgård i skogen*"¹²³ och Kallur om "*tryggheten hemma i Falun [...] hon vägrar flytta från Falun för att skattelättnader i världen*".¹²⁴

Pojkvänner är något som ofta får stort utrymme i artiklarna. När Carolina Klüft vann VM-guld så var en av rubrikerna "*Carro och Patrik ska fira guldmedaljen med hemlig bröllopsfest*".¹²⁵ Även Anna Carin Olofsson "*firade guldmedaljen med nya kärleken Tom Zidek*".¹²⁶

Även när pojkvänner saknas så är giftermål och barn något som tas upp "*De flesta i Anja Pärsons gamla kompisgäng har gått vidare i livet, gift sig, blivit föräldrar*" vidare kan man läsa att hon är singel men att "*hon ser i och för sig inte speciellt ledsen ut [...] och hon vet i alla fall var det stora steget ska tas [...] Anja Pärson pekar på träkyrkan mitt i Tärnaby*".¹²⁷ Även Annika Sörenstam har fått frågor om när det är dags att skaffa barn.¹²⁸

Tårar men även leenden är en närvarande aspekt när det gäller beskrivningar av kvinnor. "*Bergqvist bröt sju år lång medaljsvit: Ska gråta lite*"¹²⁹. Ibland verkar det inte finnas någon gräns för hur många gånger det går att upprepa i en artikel att en kvinnlig deltagare har gråtit. Efter Kallurs finallopp under VM så innehöll en och samma artikel "*Hon föll i gråt flera gånger efter loppet*", "*torkar tårarna från kinden*", "*föll i gråt flera gånger*", "*sen kom det nya tårar*" och slutligen "*men tårarna kom ändå*".¹³⁰

Det finns även ett underförstått antagande gällande kvinnor och att de förväntas gråta vid motgångar "*det var efter 1-1 mot Nigeria som Lottas och de andras tårar skulle ha kommit*".¹³¹ I en artikel om Susanna Kallur där det beskrivs varför hon är så bra så kan man läsa att det bland annat är för att "*Hon gråter hejdlöst i tv och det verkar helt naturligt*".¹³² När det gäller leenden så blir det samtidigt en viss fokusering på utseende "*det är en*

¹²³ En ny dörr har öppnats. Klüft om rekorden, satsningen på längdhopp – och livet i skogen. Aftonbladet 2007-12-04

¹²⁴ Miljonjakten kan börja. Susanna Kallur om säsongspremiären, VM och tryggheten hemma i Falun. Expressen 2007-06-14

¹²⁵ Festen. Carro och Patrik ska fira guldmedaljen med en hemlig bröllopsfest. Expressen 2007-08-27

¹²⁶ Acos guldromans – Kanadensiska vallaren är Tom är Olofssons ny kärlek. Aftonbladet 2007-02-09

¹²⁷ Anja: Här ska jag gifta mig. "Jag vill ha ett vanligt liv". Anja Pärson om VM-gulden, firandet, singellivet, framtiden – och bröllopsplanerna... Expressen 2007-05-06

¹²⁸ Jag är säker på att jag är bäst. Sörenstam om nya satsningen efter den tunga säsongen – och om kommande bröllopet. Expressen 2007-11-20

¹²⁹ Bergqvist bröt sju år lång medaljsvit: Ska gråta lite. Aftonbladet 2007-09-03

¹³⁰ Hon föll i gråt flera gånger efter loppet. Expressen 2007-08-30

¹³¹ Schelins mål grymt viktiga. Expressen 2007-09-23

¹³² Därför är Susanna drottningen. Expressen 2007-09-23

*brunbränd och glad Carro*¹³³ och Kallur ser ”*ser strålande ut efter några veckor i solen. Brunbränd och glad*”.¹³⁴

Kvinnor får ofta frågor om lagkamrater och konkurrenter som slutat. Anja Persson får i en artikel frågor om hur det känns att fortsätta utan lagkamraten Anna Ottosson och konkurrenten Janica Kostellic. Frågorna ställs ofta på ett sätt som gör att jag har tolkat det som att det finns ett antagande om kvinnor som ”sociala varelser” och att kvinnor främst ser sina motståndare som vänner. Även den ofta förekommande beskrivningen om att kvinnor trivs i gemenskapen i laget eller truppen gör att jag har gjort denna tolkning. ”*De småpratrar, skrattar, glider runt i sina gulblå träningsoveraller*”.¹³⁵

Två av deltagarna i min undersökning har varit omskrivna på grund av att de skall göra modellkarriär – Lotta Schelin och Anna Carin Olofsson. ”*Schelins blixtkarriär. Lotta blir modell: ”Underkläder tackar jag nej till*”¹³⁶ och ”*ACO blir modell ... för underkläder: Häftigt*”.¹³⁷ Särskilt intressant är att ordet ”underkläder” är närvarande även när det inte handlar om ett modelluppdrag för underkläder och att Lottas karriär verkar handla om modellyrket och inte om fotboll.

5.5.2 Personliga egenskaper, identitet och relation – män

Familjen är något som nämns endast vid ett fåtal tillfällen och jag har i mitt material endast hittat detta två gånger. I det ena fallet så är det Stefan Holms pappa Johnny som också är hans tränare. Deras relation är något som beskrivs ingående både på och utanför arenan. De tränar tillsammans ”*det som gör att han orkar gå in i skjulet en het sommarkväll, endast med skivstången och pappa Johnny som sällskap*” och tävlar tillsammans ”*När Johnny Holm stänger av sin videokamera den 29 augusti [...] kommer han att vara stolt över sin son*”.¹³⁸ Jag tolkar detta som ett stereotypt antagande om mäns speciella relation med varandra. Jag tolkar det dessutom som ett stereotypt antagande om mäns och söners speciella relationer.

Det andra fallet där familjen nämns är i samband med Henrik Larssons. Där fungerar det enligt min tolkning som ett sätt att beskriva hans mognad och i många fall kommer familjen upp när det diskuteras om han skall fortsätta sin karriär eller inte. ”*Henke spelar inte i landslaget längre [...] det är svårt att prestera när man vet att ens barn är ledsna [...] när du är borta en längre tid*”.¹³⁹ Det senare tolkar jag som ett implicit uttryck för att familjen kommer i vägen för en fortsatt karriär.

Även eventuella flickvänner eller partners är något som är en frånvarande aspekt i materialet. Frånvaron av detta skulle ju naturligtvis kunna förklaras som ett resultat av att de personer som jag har valt att analysera inte har några förhållanden. Jag valde därför att utanför uppsatsen ramar att undersöka detta närmare och kunde konstatera att åtminstone sex av mina ”deltagare” faktiskt hade flickvän eller fru och i några fall även barn. Jag har valt att inte redovisa dessa källor eftersom jag tycker att frånvaron i sig gör att många tolkningar kan

¹³³ Klüft – Jag är skitförbannad – Världsstjärnan upprörd ... Aftonbladet 2007-12-02

¹³⁴ Ska springa svinfort – Susanna Kallur om VM, OS, framtiden och mötet med ... Aftonbladet 2007-12-03

¹³⁵ Svenskorna är segervissa. Expressen 2007-11-28

¹³⁶ Schelins blixtkarriär. Lotta blir modell. ”Underkläder tackar jag nej till. Expressen 2007-11-27

¹³⁷ ACO blir modell ... för underkläder: Häftigt. Expressen 2007-02-10

¹³⁸ ”Min sista chans. Så har Stefan Holm laddat i sitt skjul hemma i Värmland – för att ta det enda guld som han saknar. Expressen 2007-08-28

¹³⁹ Därför är Henke alltid så älskad. Expressen 2007-12-02

göras. Min tolkning är att mäns identitet inte är beroende av om de har en relation med någon eller inte – de duger ändå och är i första hand idrottsmän. Jag har även tolkat det som ett underförstått antagande om att män inte behöver någon eftersom de är så starka både mentalt och fysiskt.

Jag har även utifrån materialet tolkat det som att det finns ett underliggande antagande om att män inte strävar efter att binda sig och att det förväntas av män att de skall ”leva livet” och att det finns en tendens till att måla upp en bild av idrottsstjärnor kring myten om ”machomannen”. ”Får sexbrev av kvinnor. Sundin om singellivet”¹⁴⁰, ”livet som stjärna i Toronto”¹⁴¹ och ”Mats och hans nya mystiska kvinna”¹⁴² är några exempel.

Det finns också i några fall exempel på hur bilden av den glamorösa idrottsstjärnan utanför arenan byggs upp och ofta handlar det om fester på kändiskrogar. ”Champagnen flödade och kompisarna Zlatan Ibrahimovic och [...] passade på att skåla i baren”¹⁴³, ”Zlatan anländer till Grodan omringad av unga fans”¹⁴⁴.

Män beskrivs ofta i ”styrketermer”. De är stora, ledare, är orädda, dominerar och för respekt med sig. Artiklarna fullständigt flödar över av beskrivningar och jag kommer därför att återge en mängd exempel om just detta.

Mats Sundin är ”ledaren som visar vägen”¹⁴⁵ och är ”respekterad och åtråvärd på singelmarknaden”.¹⁴⁶ Zlatan Ibrahimovic är även han ”den store ledaren”¹⁴⁷ som ”Inte är rädd för någon”.¹⁴⁸ Henrik Larsson ”klev rakt in i Premier League och dominerade”¹⁴⁹ och ”Respekten för Henke är stor”.¹⁵⁰ Stefan Holm ”knöt näven och skrek: Yes!”¹⁵¹ och hans ”2,35 var en fet markering till konkurrenterna”.¹⁵² Christian Olsson är ”suverän och överlägsen”.¹⁵³ Johan Wissman ”hotar Wariner”¹⁵⁴ och ”fäller, slaktar och krossar”¹⁵⁵ de svenska rekorden och han ”har ingen respekt för amerikanerna”.¹⁵⁶

5.6 Analys av diskurser

Jag kommer under följande avsnitt att presentera och analysera de olika diskurser om manligt och kvinnligt som enligt min åsikt kommer till uttryck i materialet.

---

¹⁴⁰ Får sexbrev av kvinnor. Sundin om singellivet: ”är tillgänglig”. Aftonbladet 2007-03-27

¹⁴¹ Hemma bäst Sudden. OS-hjälten laddar för revansch i Stockholm. Expressen 2007-06-29

¹⁴² Ibid.

¹⁴³ Festen i natt. Firade på kändiskrog: ”Det är läge för bubbel”. Expressen 2007-11-22

¹⁴⁴ Ibid.

¹⁴⁵ Öppen för VM. Sundin beredd spela i Tre Kronor igen... Expressen 2007-12-06

¹⁴⁶ Får sexbrev av kvinnor. Sundin om singellivet: ”är tillgänglig”. Aftonbladet 2007-03-27

¹⁴⁷ Den store ledaren – Zlatan – kung av Inter och etta i skytteligan. Aftonbladet 2007-11-28

¹⁴⁸ Zlatan ser fram emot matchen: ”Inte rädd för någon”. Expressen 2007-11-16

¹⁴⁹ Tack för allt. Snälla Henke, en säsong till. Expressen 2007-12-07

¹⁵⁰ Henke öppnar för Omotoyossi. Aftonbladet 2007-11-08

¹⁵¹ Rekordhoppet. Här visar Holm guldform inför VM: ”Det hade nog kunnat bli högre” Expressen 2007-08-21

¹⁵² Holm höll löftet – tog årsbästa på Stadion. Expressen 2007-08-08

¹⁵³ Här är det över. Hoppas verkligen han kan och vill komma igen. Expressen 2007-08-22

¹⁵⁴ Wissman hotar Wariner: ”Han ska känna flåset i nacken” Expressen 2007-09-01

¹⁵⁵ Drömmen blev sann. Fråga mig inte hur det gick till... Expressen 2007-08-31

¹⁵⁶ Ibid.

5.6.1 Diskurser om kvinnligt

Enligt Fairclough så är det ofta både de närvarande och de frånvarande aspekterna som ger de viktiga ledtrådarna till vilka diskurser som kommer till uttryck i en text.¹⁵⁷ När det gäller de kvinnliga idrottsutövarna och orsaker till framgång och motgång så har det bland annat varit det fysiska som har varit frånvarande i en jämförelse med männen. Min tolkning är således att en av de diskurser om kvinnor som framträder är att de tillhör ”det svagare könet” och att utelämnandet av det fysiska pekar på att det finns ett underförstått antagande om att kvinnor inte har de fysiska förutsättningarna för idrottsutövande och fysisk aktivitet. Jag menar vidare att detta grundar sig på de sociokulturella praktiker som påverkar den diskursiva praktiken och kommer till uttryck i texterna. I det här fallet så sammanfaller det med Judith Butlers tankar om den heterosexuella matrisen¹⁵⁸ och de överenskommelser som finns gällande vad som kan förknippas med det kvinnliga könet. Även det sätt på vilket skador framkommer i texterna tyder på det ovan nämnda. Det blir en fokusering på kvinnors bräcklighet samtidigt som det ”onda” trivialiseras genom ordval som exempelvis ”rumpskada”.¹⁵⁹ Jag tolkar detta som att det finns ett underförstått antagande om att kvinnor inte tål smärta och att detta görs i en direkt jämförelse med det som ligger till grund för det stereotypa manliga.

Den ständiga närvaron av tränares och i vissa fall även läkares röster i materialet om kvinnorna har gjort att jag har tolkat det som att det även finns en diskurs om kvinnor som osjälvständiga och i behov av omhändertagande och stöd. Stereotypiseringen fungerar här som ett sätt att upprätthålla den sociala ordningen genom en typ av maktutövande som överensstämmer med det som Hall beskriver. Men det fungerar även på ett sätt där kvinnan blir - som Butler beskriver det - något specifikt och motsatt i ett samhälle av maskulin dominans – det vill säga det svaga könet som i vissa fall inte ens vet sitt eget bästa.

Ytterligare en diskurs om kvinnor som framträder är att, när de som Hall menar reduceras till några få egenskaper genom stereotypisering, kvinnor framställs som om de styrs av sina känslor, är mentalt svaga och således lätt påverkas negativt av yttre faktorer. Jag har gjort denna tolkning bland annat på grund av det som framkom i den tematiska analysen om närvaron av mentala aspekter som orsak till både framgång och motgång och att det finns ett underförstått antagande om att kvinnor inte kan ”tygla sig själva”. I en jämförelse med männen vars framgångar enligt den tematiska analysen till största del beror på bland annat styrka och disciplin så blir detta ett uttryck för ”det andra” – det vill säga det kvinnliga – enligt den heterosexuella matrisen. Kvinnan är inte bara den motsatta kroppen utan även den motsatta mentaliteten. Jag anser att även fokuseringen på kvinnors gråt i samband med framgång och misslyckande tyder på detta.

När det gäller den ständiga fokuseringen på pojkvänner, familj och i vissa fall även barn så anser jag att detta grundar sig på ideologiska antaganden som har sitt ursprung främst i de sociokulturella praktikerna. Detta är något som enligt Fairclough kan vara svårt att upptäcka eftersom det ofta framställs som något självklart.¹⁶⁰ I en jämförelse med texterna som gäller män - där aspekterna familj och partners är nästan helt frånvarande - så blir det när det gäller kvinnorna en tydlig koppling till det sociokulturella planet och den heterosexuella matrisen om vad som antas sammanfalla med det kvinnliga könet. Min åsikt är således att den diskurs om kvinnor som framträder är en stereotyp bild av kvinnan som någon vars yttersta mål och

---

¹⁵⁷ Norman Fairclough, *Media Discourse*, 1995, sid 103f

¹⁵⁸ Butler, Judith, *Gender Trouble*, 2007, sid 9

¹⁵⁹ Miljonjakten kan börja. *Expressen* 2007-06-14

¹⁶⁰ Norman Fairclough, *Media Discourse*, 1995, sid 55

uppgift är att gifta sig, skaffa barn och tillbringa sin tid med familjen. Även när kvinnor idrottar så är de i första hand kvinnor och idrotten är något som ”görs på sidan om”. Jag har även tolkat det som att detta sätt att heteronormalisera kvinnan blir ett sätt att uppväga något som i övrigt uppfattas som okvinnligt.

Det finns en diskurs om kvinnliga idrottare gällande att de är populära och folkkära. Detta är något som lyfts fram trots det faktum att de i första hand är framgångsrika idrottare. Fairclough har uttryckt det som att en anledning till att vissa saker lyfts fram och andra förs till bakgrunden ofta grundar sig på universella antaganden och ideologier.¹⁶¹ Jag har därför tolkat detta som att denna diskurs grundar sig på antaganden om att kvinnors idrottsutövande inte är något som tas på allvar. Det finns bara en indikation i mitt material som pekar på att denna diskursordning utmanas. Det är exemplet med Anja Pärsson¹⁶² där hon benämns som ”en av våra största”. Min tolkning av detta är att när kvinnor har presterat bättre än vad någon man har gjort tidigare då får de erkännanden för sina prestationer och kan till och med jämföras med männen.

Kvinnor framställs i första hand som ”sociala varelser” som idrottar på grund av att det är roligt och för att umgås med vänner och jag har tolkat det som ytterligare en diskurs. Jag har gjort denna tolkning bland annat på grund av frånvaron av konkurrenterna i texterna och genom en jämförelse med männen där konkurrenter är något som lyfts fram. I de fall där kvinnors konkurrenter nämns i texterna så blir språkbruket för hur dessa skall besegras en social praktik som reproducerar och upprätthåller en stereotyp bild av kvinnan genom att det framställs mer som en osämja än som ett tävlingsmoment när uttryck som ”triangelndrama” och ”*smiska upp*”¹⁶³ används. Detta blir enligt min tolkning även ett sätt att trivialisera och förringa det faktum att kvinnor tävlar.

En annan anledning till tolkningen om kvinnor som ”sociala varelser” till förmån för tävlingsmänniskor är de frågor som kvinnorna vid flera tillfällen har fått om hur det känns när konkurrenter och medtävlare har slutat. Detta är en fråga som jag inte har hittat i någon text som gäller männen. Jag har därför tolkat det som ett underförstått antagande om att kvinnor inte ser sina konkurrenter som just konkurrenter utan i första hand som vänner. Även beskrivningar av hur kvinnor trivs i gemenskapen har gjort att jag har tolkat det på detta sätt. Det finns här tydliga kopplingar på det sociokulturella planet till det som Håkan Larsson tar upp i sin avhandling om att gemenskap och förtrolighet har ansetts vara viktigare än tävling och individualism när det gäller kvinnor och idrott. Jag har även tolkat det som att det är just denna syn på kvinnor och idrott, samt det som Larsson nämner om att den primära synen inom RF har varit att kvinnor inte tävlar för att bli bäst utan att de fokuserar på andra saker,¹⁶⁴ som ligger till grund för de antaganden om kvinnornas motivation och inställning som har framkommit i materialet. Gemenskapen och det sociala blir även en motsats till det manliga deltagandet där tävling och prestation är den rådande normen. Jag kommer som en sista diskurs att ta upp det som jag har tolkat som kvinnors felaktiga inställning till idrott.

Kvinnors felaktiga inställning till idrottsutövandet har tagit sig i uttryck på flera sätt i texterna och jag anser att det till stor del grundar sig i en jämförelse med männen och det som Larsson

---

¹⁶¹ Norman Fairclough, *Media Discourse*, 1995, sid 103f

¹⁶² Hon körde skiten ur dom. Anja är störst och blir större. 2007-02-10

¹⁶³ Därför är Sanna drottningen. Expressen. 2007-09-23

¹⁶⁴ Larsson, Håkan, *Iscensättningen av kön i idrott. En nutidshistoria om idrottsmannen och idrottskvinnan*, 2002, sid 196f

har nämnt som den grundläggande synen på kvinnors idrottsdeltagande inom RF. Som jag tidigare har redovisat i den tematiska analysen så framkom det att det sällan görs en koppling mellan kvinnors motivation och en önskan om att vinna och prestera. Det verkar snarare handla om en uppfattning gällande att kvinnor deltar för att det är roligt. När motgångarna har varit ett faktum så blir detta till något negativt som lyfts fram som en anledning till misslyckandet. ”*Det verkade komma som en överraskning för de svenska dam-VM-spelarna att det inte räcker med att se fram emot nåt, turista, shoppa eller klappa pandor*”.¹⁶⁵ Jag har tolkat detta som att det underförstått finns en uppfattning om att kvinnor har en felaktig inställning till idrottsutövandet. Det är endast vid två tillfällen när kvinnorna direkt tillskrivs att de har rätt inställning och det är i samband med att skador och smärta trotsas. I det sammanhanget ansågs kvinnorna ha den rätta inställningen och jag har gjort tolkningen att kvinnorna i det här fallet jämförs med männen som underförstått hanterar smärta och har den rätta inställningen. Jag har även tolkat det som att en av anledningarna till att kvinnors motivation framställs som något som egentligen ligger utanför själva idrottsutövandet är ett sätt att försöka göra kvinnan begriplig på det sätt som Butler beskriver, det vill säga genom att konstruera hennes identitet kring det som anses som kvinnligt. Det blir även ett uttryck för ”det andra” – något komplicerat - i en jämförelse med männen vars motivation framställs som att den grundar sig på viljan att tävla och vinna. Min tolkning är att det här finns en direkt koppling till det som Håkan Larsson har pekat på i sin avhandling om antaganden om kvinnligt idrottsdeltagande. Nämligen det faktum att man inom RF har ansett att det inte räcker för kvinnor att tävla och blir bäst. Det handlar också om att hitta sin personlighet och ett djupare motiv för sitt idrottande.¹⁶⁶

Det har i materialet förekommit några artiklar där det finns tendenser till, och som jag tolkar som en diskurs, om kvinnor som objekt som sexualiseras. Dessa artiklar har handlat om modelluppdrag och i båda fallen har ordet *underkläder* använts fastän det i det ena fallet tydlig framkom att det inte handlade om ett sådant uppdrag. Intressant i sammanhanget var att det även framställdes som att det var modelluppdraget i sig som gav möjligheter till en karriär och inte själva idrottsutövandet.¹⁶⁷ Jag har även tolkat detta som ett sätt att heteronormalisera kvinnorna och att detta görs genom att lyfta fram något som anses vara typiskt kvinnligt. Modelluppdragen blir ett slags alibi för ett i övrigt okvinnligt beteende.

5.6.2 Diskurser om manligt

Något som är en i synnerhet närvarande aspekt när det gäller männen och som kommer till uttryck under samtliga teman är diskursen om mannen som stor, stark och aktiv. Detta uttrycks ofta i styrketermer som dessutom beskriver mannen som någon som kontrollerar både sin kropp och sitt psyke till fulländning. Till skillnad mot kvinnorna så beskrivs männen som aktiva och deras framgångar beskrivs som att det beror på något som mannen själv har full kontroll över och kan påverka aktivt. Det blir som Hall menar en stereotypisering av mannen där han blir en symbol för det rådande maktförhållandet i samhället genom att representera det typiskt maskulina.

Det finns även en diskurs om männen som självständiga individer. Ett exempel på detta är att tränarnas röster kommer in endast som en bekräftelse på att männen har presterat bra och framstår inte som i kvinnornas texter som en orsak till framgång. Jämfört med kvinnor så

---

¹⁶⁵ Därför är Sanna drottningen. Expressen 2007-09-23

¹⁶⁶ Larsson, Håkan, *Iscensättningen av kön i idrott. En nutidshistoria om idrottsmannen och idrottskvinnan*, 2002, sid 196

¹⁶⁷ Schelins blyxtkarriär. Lotta blir modell. ”Underkläder tackar jag nej till”. Expressen 2007-11-27

framställs även männen som självständiga genom ett underförstått antagande om att de inte behöver stöd från familj och partners. Jag har tolkat det som att även detta bygger på stereotypisering där ojämlika maktförhållanden upprätthålls. Jag har även tolkat det som att männen dessutom anses vara fullständiga och har en identitet oberoende av frånvaro eller närvaro av partners. De är i första hand idrottsmän. Detta stämmer även väl överens med det som Håkan Larsson menar har varit ett underförstått antagande om mäns idrottsdeltagande inom RF. ”För killarna är att tävla och blir bäst det primära. [...] För dem handlar det inte så mycket om att hitta sin egen personlighet, de har redan en som idrottsutövare”¹⁶⁸.

En tredje diskurs om mannen vilar på en stereotyp framställning av mannens som någon som är aggressiv och tävlingsinriktad och som ser sina konkurrenter som just konkurrenter. Det som driver männen vilar på ett underförstått men även uttalat antagande om att det är just viljan att vinna som motiverar utövandet. Även detta överensstämmer med det jag nämnde i stycket ovan om RF:s antaganden om mäns idrottsdeltagande. Även i situationer när männen inte vinner eller gör mål fokuseras det till fördel för prestationen i stället för på resultatet. Jag har tolkat detta som att eftersom mannen är det normativa så behöver de inte vinna eller som kvinnor nå den internationella toppen för att få ett erkännande som idrottare.

Att männens idrottsutövande tas på allvar och att detta i flera sammanhang ses som deras yrke är ytterligare en diskurs som kommer till uttryck. Jag har gjort denna tolkning dels på grund utav det som framkom i diskursen om män som självständiga individer och att de i första hand är idrottsmän, samt på grund av det som framkom tidigare om att mäns prestationer tas på allvar och lyfts fram även när de inte vinner eller gör mål. Det finns även ytterligare indikationer i materialet som enligt min tolkning gör att det framträder en diskurs om idrottsmännen som handlar om att de utövar ett yrke. Detta grundar sig på den fokusering som finns kring att idrotten är något man måste tycka om för att kunna prestera och har bland annat uttryckts som ”om han efter sin semester i år känner att han inte har det riktiga suget kvar så lägger han av”¹⁶⁹.

Det finns tydliga indikationer i materialet som jag tolkar som ett stereotyp antagande och en diskurs om män gällande att de skall uthärda smärta för att vara riktiga män. Skadorna har som jag tidigare nämnt beskrivits ingående och jag har fått intrycket att det finns ett underförstått antagande om att smärta och skador är det som gör pojkar till män. Det är även en del av det som jag menar tillhör antagandet om den rätta inställningen, förutom viljan att vinna – nämligen den att hantera smärta. En man som inte hanterar sina skador och smärta är ingen riktig man och har följaktligen heller inte den rätta inställningen.

I några texter har även en diskurs om de manliga idrottsstjärnorna som sexsymboler och glamourösa stjärnor framträtt. Jag har även tolkat formuleringar som ”Får sexbrev av kvinnor”¹⁷⁰ som ett sätt att heteronormalisera individen. I motsats till singelkvinnor där aspekter som barn och familj ändå kommer in så har det i dessa fall istället fokuserats på det glamourösa singellivet. Det finns även en annan aspekt som inte finns i materialet om kvinnorna - nämligen kroglivet. Det används på ett sätt som ytterligare bidrar till konstruktionen av idrottsmannen som framgångsrik idol även utanför arenan.

---

¹⁶⁸ Larsson, Håkan, *Iscensättningen av kön i idrott. En nutidshistoria om idrottsmannen och idrottskvinnan*, 2002, sid 197

¹⁶⁹ Därför är Henke alltid så älskad. Expressen 2007-12-02

¹⁷⁰ Får sexbrev av kvinnor. Sundin om singellivet: ”är tillgänglig”. Aftonbladet 2007-03-27

6 Slutsats och avslutande diskussion

Olika diskurser om manligt och kvinnligt framträder i texterna på kvällstidningarnas sportsidor just genom både närvaron och frånvaron av vissa aspekter. Jag har som Norman Fairclough förespråkar, med hjälp utav just dessa aspekter, observerat många som jag anser ideologiska antaganden och överenskommelser om både manligt och kvinnligt. Många saker har vid den första genomläsningen inte varit så uppenbara utan har framträtt först vid en jämförelse mellan texterna om män och kvinnor. Kvinnors identitet och idrottsdeltagande framställs ofta som ”det andra” eller det motsatta i en jämförelse med männen som är det normerande. Jag har tolkat det som att det är medierna och skribenterna i samspel med idrottsvärlden och samhället i stort som står bakom dessa diskurser. Eftersom jag inte specifikt har analyserat vad utövarna själva säger i relation till det som journalisterna skriver så kan jag inte uttala mig om i vilken mån utövarna själva bidrar till att reproducera dessa diskurser. Vid några tillfällen har jag ändå uppmärksammat uttalanden från de kvinnliga utövarna som gör att jag har tolkat det som att diskursordningarna utmanas.

När det gäller rapportering kring de kvinnliga idrottarna så är det framförallt en aspekt som har varit särskilt närvarande. Jag har tolkat det som att de kvinnliga idrottarna framställs på ett stereotypt sätt och reduceras till att besitta egenskaper som kulturellt förknippas med det typiskt kvinnliga. Detta har gjorts bland annat genom att fokusera på gråt vid framgång och motgång. Männen framställs i en jämförelse som mentalt starka och disciplinerade och jag har därför tolkat det som att gråten blir ett uttryck för ”det andra” – det kvinnliga. Kvinnorna heteronormaliseras och det leder vidare till att antaganden om kvinnor som svaga och känslomässiga konstrueras och reproduceras.

Även det faktum att kvinnorna inramas av familj och partners genom heteronormalisering – något som knappt har förekommit när det gäller männen – gör att traditionella bilder av kvinnan kommer till uttryck i texterna. Jag menar att detta är precis som Fairclough skriver ett resultat av de sociokulturella praktikernas påverkan på den diskursiva praktiken – sportjournalistiken. Detta är något som tas emot av läsarna i samma diskursiva praktik och följaktligen ger texten en möjlighet att reproducera dessa stereotypa bilder av kvinnorna. Denna diskursordning är också något som endast vid något enstaka tillfälle har utmanats genom att visa att även mannen i vissa fall sätter familjen före idrottsutövandet. Detta har dock vid dessa situationer ändå enligt min tolkning framställts som något som kommer i vägen för mannens karriär. Just denna aspekt rörande familjen som är så tydligt närvarande när det gäller kvinnorna är säkerligen något som även den ”vanliga” läsaren blir medveten om, men det finns även frånvarande aspekter som konstruerar samma stereotypa bild av kvinnan, men som just på grund av sin frånvaro är svårare att upptäcka. Dessa aspekter har framkommit först genom en jämförelse med texterna om männen. Männen har vid rapporteringen framställts som bland annat aktiva, starka, aggressiva och målmedvetna medans familjeaspekten har varit nästan helt frånvarande. Detta ger en stereotyp bild av mannen där han framställs som självständig, målmedveten och känslolokal. Frånvaron av familj och partners har även gjort att jag har tolkat det som att mäns identitet inte är beroende av deras relationer – de duger ändå och är i första hand idrottsmän.

Det som enligt min tolkning blir särskilt framträdande för kvinnorna i en jämförelse med männen är just det fysiska vid utövandet. Detta är något som nästan helt utelämnas när det gäller rapporteringen om kvinnor och det fokuseras istället på det mentala. Detta gör att kvinnorna återigen konstrueras som det svaga könet som är i behov av skydd och stöd även om det så att säga görs på ett omedvetet plan. Kvinnors framgångar framställs som om det är

något som de själva inte har möjlighet att påverka. De passiviseras bland annat genom det sätt som tränarnas röster kommer in i texterna. Jag anser att detta fungerar som ett sätt att trivialisera kvinnors prestationer eftersom anledningarna till framgång ofta tillskrivs tränare men även i många fall deras partner. Det konstruerar en bild av kvinnan som en osjälvständig varelse som behöver stöd och vägledning i alla situationer medans mannen framställs som aktiv och endast får en bekräftelse på utförd prestation vid de tillfällen som tränarens röst kommer fram i texterna.

Männen hyllas för sin storhet och framgång medans kvinnorna beskrivs som folkkära och populära. Även detta är enligt mig ett underförstått antagande om mannens dominans och kvinnors svaghet. Jag anser att det även blir ett sätt att trivialisera kvinnors idrottande genom att fokusera på popularitet istället för framgång. Det blir även en stereotyp framställning av kvinnan som den veka och mjuka – en motsats till det maskulina och prestationsinriktade. Jag tror att just detta blir ett sätt att som Fairclough säger upprätthålla sociala relationer och identiteter vilket leder till att ojämlika maktförhållanden reproduceras. Det ger en bild av att kvinnor inte kan bli framgångsrika idrottare utan endast folkkära och populära.

Det har dock funnits några exempel när denna diskursordning utmanas genom att kvinnorna får ett erkännande i direkt jämförelse med männen. Ett sätt att bli jämlik med männen är att hantera skador som en man och på det sättet få ett erkännande om att ha den rätta inställningen. Det som har framkommit i mitt material om den rätta inställningen har en tydlig koppling till den stereotypa bilden av mannen som tävlingsinriktad och smärttålig. Det konstrueras en bild av mannen som någon som inte bara förutsätts kunna hantera smärta för att vara en riktig man utan även någon som blir man genom att uthärda och utsättas för den. Den bild som konstrueras kring kvinnor och smärta är att det är något som hon egentligen inte är biologiskt skapad för eller har förutsättningar för att klara.

Det andra sättet för kvinnor att få ett erkännande som idrottare – även detta i en direkt jämförelse med männen - är genom att prestera bättre än männen. Kvinnors prestationer trivialiseras annars oftast enligt min mening genom att fokusera på saker utanför idrottsutövandet. Det är inte bara frånvaron av kopplingar mellan deras motivation och önskan att vinna som pekar på detta utan även den ständiga inramningen av kvinnor som flickvänner och blivande mödrar. Det konstrueras en enligt mig stereotyp bild av kvinnan som någon vars främsta mål och uppgift är familj och barn. Hon är alltid främst kvinna och i andra hand en idrottsutövare. Detta förstärks ytterligare när männen konstrueras som seriösa i idrottsutövandet och genom att idrottsutövandet ofta framställs som ett yrke. Mannen är i sitt utövande först och främst just en idrottsman.

Även ordval och språkbruk är något som blir konstituerande för diskurserna om manligt och kvinnligt i texterna. Detta både konstruerar och upprätthåller stereotypa bilder av män och kvinnor. Medans männen dominerar, hotar och utmanar sina motståndare så reduceras och trivialiseras kvinnornas tävlande vid de få tillfällen när konkurrenterna nämns. Jag anser att detta görs genom att framställa kvinnors tävlingsmoment på ett stereotypt kvinnligt sätt där det mer kommer att kretsa kring kvinnors osämja och rivalitet när ord och uttryck som triangeldrama och ”smiska upp” används.

Det finns en ständig närvaro i materialet som säkerligen de flesta som någon gång själva har varit i kontakt med idrott känner igen. Nämligen det som Larsson nämner om att det som egentligen var målet - en jämlik idrott - istället har lett till att idrotten har skapat normerande

bilder av kvinnligt och manligt idrottsdeltagande. ”*Gemenskap är viktigt för flickor. Närhet och förtrolighet är viktigare än tävling och individualism [...] För killarna är att tävla och bli bäst det primära [...]*”¹⁷¹ Detta är något som enligt min tolkning ofta kommer till uttryck i de diskursiva praktikerna – vid textproduktionen – där välkända diskurser om kvinnligt och manligt idrottsdeltagande används på ett normativt sätt och upprätthåller kunskaps- och betydelssystem. Detta är något som tas emot av läsarna inom samma diskursiva praktik och framstår antagligen precis som Fairclough menar som självklarheter just eftersom de är så naturaliserade i samhället och de sociokulturella praktikerna. Både kvinnliga och manliga idrottsstjärnor konstrueras och utvärderas dessutom efter den heterosexuella matrisen på det sätt som Judith Butler har beskrivit i sin bok *Gender Trouble* och precis som hon säger så finns möjligheterna att ”genusbråka” vilket också har visat sig på några ställen i materialet när de rådande diskursordningarna utmanas. Ett exempel på detta är Carolina Klüfts egna uttalande ”*Jag skiter fullständigt i smärtan*”¹⁷² vilket också leder till att hon får omdömet om att ha en attityd som gör henne bäst i världen. Kanske är det sådana uttalanden som på sikt kan förändra synen på manligt och kvinnligt idrottsdeltagande och i förlängningen även synen på genus.

---

¹⁷¹ Larsson, Håkan, *Iscensättningen av kön i idrott. En nutidshistoria om idrottsmannen och idrottskvinnan*. 2002, sid 196

¹⁷² ”Jag skiter i smärtan”. I natt börjar Carros jakt på guldet. Expressen 2007-08-24

Källförteckning

Litteraturlista

Bernstein, Alina, Blain, Neil, *Sport, Media, Culture. Global and Local Dimensions*, Frank Cass Publishers, Oregon, 2003

Butler, Judith, *Gender Trouble*, Routledge, New York, 2007

Esaiasson, Peter m fl, *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, Elanders Gotab, Vällingby 2007

Ekström, Mats, Larsson, Larsåke, *Metoder i kommunikationsvetenskap*, Studentlitteratur, Lund 2000

Fairclough, Norman, *Analysing Discourse. Textual analysis for social research*. MPG Books Ltd, 2007, London

Fairclough, Norman, *Media Discourse*, Oxford University Press Inc., New York 1995

Funberg, Jesper, *Kom igen gubbar! Om pojkfotboll och maskuliniteter*. Carlssons Bokförlag, Stockholm 2005

Hall, Stuart, *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*, Sage Publications, London 2003

Larsson, Håkan, *Iscensättningen av kön i idrott. En nutidshistoria om idrottsmannen och idrottskvinna*, HLS Förlag, 2001, Stockholm

Lindgren, Simon, *Populärkultur – teorier, metoder och analyser*, Liber, Malmö 2005

Østbye, Helge, *Metodbok för medievetenskap*, Liber AB, Malmö 2003

van Zoonen, Liesbet, *Feminist Media Studies*, Sage Publications, London 2004

Winther Jørgensen, Marianne, Phillips, Louise, *Diskursanalys som teori och metod*, Studentlitteratur, Lund 2000

Publikationer/rapporter

Wikman, Jan, *Kön och sport i nordiska massmedier och ungdomars praktiker. En forskningsöversikt och bibliografi*, NIKK – Nordisk institut för kvinde- og kønsforskning, Oslo, 206

Internet

Larsson, Håkan, 2005, Nättidningen Alba nr 4 -2005, Kvinnligheten och den jämställda idrotten, <http://www.alba.nu/artikel/artikel.php?id=143>. 2007-12-14

Bilaga artiklar

Expressen

Kajsa Bergqvist – 93 träffar

LÄGE FÖR SENSATION! Mats Olsson: Länge sen jag såg Kajsa så avslappnad - medalj är inte omöjligt. 070901

Kajsa över 2,00 - ändå slagen igen. 070726

"Var riktigt jobbigt" Svackan är över för Kajsa - då ska den dystra sviten brytas. 070615

"SÅ JÄKLA LÄTTAD". Kajsa tillbaka i toppen igen - nu drömmer hon om VM. 070714

ÖDESKVÄLLEN. Kajsa stänger in sig: "Jag vill inte snacka" 070713

Susanna Kallur – 96 träffar

Därför är Sanna drottningen. 070923

Två hundra delar från rekord: Jag sprang som i trans. 070917

Hon föll i gråt flera gånger efter loppet. 070830

Miljonjakten kan börja. Sanna Kallur om säsongspremiären, VM - och tryggheten hemma i Falun. 070614

Kluft överlägsen igen - i tresteg. Utklassade konkurrenterna i "fel" gren: "Helt okej" 070909

Anja Pärson – 181 träffar

"Jag vill inte börja jobba". Anja Pärson i stor intervju om att investera pengar, karriären, mentala coacher och varför hon skäms. 071110

REDO FÖR NY SUCCÉ. Knäskadan glömd - i dag siktar Anja på seger i premiären. 071027

Anja: Här ska jag gifta mig. "Jag vill ha ett vanligt liv". Anja Pärson om VM-gulden, firandet, singellivet, framtiden - och bröllopsplanerna... 070506

Hon körde skiten ur dom. Mats Olsson: Anja är störst - och blir större. 070210

MAKALÖST. Olsson: Hon är en av våra allra största. 070217

Carolina Klüft – 160 träffar

FESTEN. Carro och Patrik ska fira guldmedaljen med en hemlig bröllopsfest. 080827

SMÄRTAN. Carro: "Jag lät inte magen påverka mig" 070827

HOTET MOT CARRO: EN KOLLAPS. Hettan i Osaka kan stoppa guldjakten. 070826

"Jag skiter i smärtan". I natt börjar Carros jakt på guldmedaljen. 070824

CARROS HEMLIGA VAPEN. Okända tränarna ska fixa guld: "Otroligt viktiga" 070823

Anna Carin Olofsson – 56 träffar

Monster- träningen stoppar ACO. Går på smärtstillande. 070613

"Känns helt sjukt bra" 070319

Millimetermiss - men ACO tror på seger ändå. 070301

ACO blir modell ...för underkläder: "Häftigt" 070210

ACOS NYA FULLTRÄFF. Skidskyttedrottningen om kärleken: Vi träffas. 070206

Annika Sörenstam – 83 träffar

"Jag är säker på att jag är bäst". Sörenstam om nya storsatsningen efter den tunga säsongen - och om kommande bröllopet. 071120

Sörenstam spelar för att bli världsbäst. 071108

Sörenstam kan avstå från spel. 070915

Harmonisk Sörenstam skrämmer USA. 070913

Sörenstams bästa tävling i år. 070903

Lotta Schelin – 76 träffar

Schelins mål grymt viktiga. 071129

Schelin ser fram emot Kinareisan. 071129

Svenskorna är segervissa. 071128

Schelins blyxtkarriär. Lotta blir modell: "Underkläder tackar jag nej till" 071127

Lotta Schelin planerar för en ny resa till Kina. 071127

Stefan Holm – 99 träffar

"MIN SISTA CHANS". Så har Stefan Holm laddat i sitt skjul hemma i Värmland - för att ta det enda guldet som han saknar. 070828

REKORDHOPPET. Här visar Holm guldform inför VM: "Det hade nog kunnat bli ännu högre om jag försökt". 070821

Holm höll löftet - tog årsbästa på Stadion. 070808

Svenskarna hetast inför höjdfinalen. 070828

Stefan Holm: "Det kan bli en dubbel". 070829

Henrik Larsson – 247 träffar

TACK FÖR ALLT. Hermann Dill: Snälla Henke, en säsong till. 071207

Därför är Henke alltid så älskad. Hedman om detaljerna som gör att Larsson skiljer sig från andra. 071202

Henke om turbulensen i Helsingborg: "Sandlådekrig" 071127

Dubbelkungen. Henke låg bakom allt: Var inte orolig. 070417

SISTA SHOWEN. Det här kan vara Henkes sista säsong - missa honom inte! 070421

Christian Olsson – 73 träffar

Här är det över. Mats Olsson: Hoppas verkligen han kan - och vill - komma igen. 070822

BILDEN AV SMÄRTAN. Skadan slås upp - nu kan Olssons karriär vara över. 070822

Läste in sig på sitt hotellrum: "Han mår fruktansvärt dåligt" 070822

OLSSON MISSAR VM. Stjärnan i morse: "Det känns oerhört tungt" 070821

"Jag siktar mot London-OS 2012". Skadedrabbad Olsson blickar redan framåt. 070820

Mats Sundin – 116 träffar

ÖPPEN FÖR VM. Sundin beredd spela i Tre Kronor igen: "Jag har lärt mig att aldrig säga aldrig" 071206

Hemma bäst, Sudden. OS-hjälten laddar för revansch i Stockholm. 070629

SUNDIN: NEJ TACK. Utslagen i NHL - men Tre Kronors kapten kommer inte till VM. 070410

"Aldrig mer Sverige". Sundin stänger dörren - avslutar i Toronto. 070613

Får sexbrev av kvinnor. Sundin om singellivet: "är tillgänglig" 070327

Zlatan Ibrahimovic – 441 träffar

STRAFFKUNGEN. Zlatan visade vägen - sen tog han semester. 071210

Tränaren tippar att Zlatan nått max: "Tror inte han kan göra mer". 071209

ZLATAN-FEBER. Inte ens sjukdom stoppade honom från drömmål: "Jag spelar bra just nu" 071128

FESTEN I NATT. Firade på kändiskrog: "Det är läge för bubbel" 071122

Zlatan ser fram emot matchen: "Inte rädd för någon" 071116

Johan Wissman – 58 träffar

Wissman hotar Wariner: ”Han ska känna flåset i nacken” 070901

Sämst rekord i finalen: ”Men allt kan hända” 070831

Drömmen blev sann. Fråga mig inte hur det gick till – men vi har äntligen en svensk sprinterstjärna. 070831

Rekordslakten. Nu är osannolika Wissman i final: ”Jag går in och fajtas” 070830

Drömstart i morse. Wissman efter rekordet: ”Jag höll igen” 070828

Jonas Björkman – 61 träffar

Björkman ska chocka – igen. Laddad för Wimbledon: ”Jag är bättre än i fjol” 2007-06-23

Stjärnan tackar ja till Båstad. 070611

Ny grusteknik Björkmans succérecept. 070602

Ett steg mot tennissuccé. Björkman spexade efter DC-segern: ”Riktigt stort” 070408

Söderling slog ut Björkman. 070102

Aftonbladet

Anja Pärson – 140 träffar

För mycket snö - då njöt Anja och övriga eliten av puderåkning. 071208

Anja besviken tia: Bara skit är det. Något fattas skiddrottningen i slalom - frågan är vad 071126

Trött Anja på en 17:e plats. 071125

Jag har inte samma motivation längre - Anja Pärson laddar just nu i Norge inför sin tionde säsong i världscupen. 071011

Drömmarnas VM - det sista åket - Sportbladet följde Anja på resan till folkets hyllningar. 070219

Kajsa Bergqvist – 99 träffar

Bergqvist bröt sju år lång medaljsvit: Ska gråta lite. 070903

Kajsa är enda medaljhoppet - Men förre förbundskaptenen Ulf Karlsson tror inte på guld. 070831

Bergqvist: Jag är nöjd med medalj. 070830

Samarbetet har spruckit - Kajsa VM-tränar utan Tregaro: Har funkant väldigt bra. 070811

Bergqvist: Det är på tiden att rekordet slås. 080807

Susanna Kallur – 115 träffar

Ska springa svinfort - Susanna Kallur om VM, OS, framtiden och mötet med elefanten: Var skitstor. 071203

Kallur diskad i sista loppet: Kortslutning. 070923

Rekordjakt - Superlopp av Kallur - Ludmilas rekord i fara: Kan höja sig. 070917

Kallur: Jag är heltänd. 070910

Ny storseger - Kallur: Fortfarande heltänd på att tävla. 070910

Carolina Klüft – 136 träffar

En ny dörr har öppnats - Klüft om rekorden, satsningen på längdhopp - och livet i skogen. 071204

Klüft: - Jag är skitförbannad - Världsstjärnan upprörd efter att ha använts i rasistpropaganda. 071202

Klüft nobbade galan - missade 625 000 - IAAF kritiskt: Hon verkar allergisk, hon kommer ju aldrig. 071126

guldfnatten - Här firar Klüft på en folktom arena. 070827

hyllas av världen - Mike Powell lyrisk efter Klüfts show: Jag älskar henne. 070827

Anna Carin Olofsson – 54 träffar

Hotet mot Olofsson -Tjepalova blir skidskytt 071102

I dag tjuvstartar vintersäsongen - Sveriges stjärnor kan dominera - i tre olika discipliner: Vill bevisa för mig själv. 071027

Ingen rubrik tillgänglig. 070319

Alpint. 070319

Acos guldromans - Kanadensiska vallaren Tom är Olofssons nya kärlek: Jag hjälper henne när jag kan. 070209

Lotta Schelin – 73 träffar

Ska inspireras - av Henrys mål - Schelin: Kan behöva kolla in såna grejer. 070910

VM:s smartaste spel - Sportbladets expert Per Nicklasson ger dig fyra heta objekt att vinna pengar på. 070910

Damernas Beckham - Schelin får månadslön på 100 000 i USA: Absolut intressant. 070906

Jag ser VM som ett enda stort äventyr - Debutant och stjärna - men pressen stör inte Lotta Schelin. 070905

För dåligt, Sverige... - Schelin om missen: Blev överrumplad. 070912

Annika Sörenstam – 75 träffar

Hotet mot Annika - 11-åriga Ariya - Jutanukarn är yngst någonsin på LPGA-touren. 071026

Kylan kan stoppa Sörenstam - Jag är väl lite stelare än vanligt. 070915

Annika Sörenstam trea i Illinois. 070903

Tiger rycker i kompisfajten - Sörenstam ändå positiv igen - avslutade starkt i Barsebäck. 070813

Slagläge - Sörenstam - Tre slag efter Ochoa: Måste ha tålamod hela vägen 070804

Stefan Holm – 905 träffar. Ett resultat som blir missvisande eftersom Aftonbladet har en sportskribent med samma namn.

Svenskduellen i höjd fortsätter - Holm vann Eurojump på 2,32 - före Thörnblad. 070201

Ingen rubrik tillgänglig - Höjdhopparna super, röker och knarkar. 070829

Osaka kan bli det bästa. 070824

Hällregn hindrade inte Holm. 070604

Holm: Har man inte förutsättningar får man skaffa det - även i en håla. 071024

Henrik Larsson – 365 träffar

Henke nobbar Blågult - stänger dörren till landslaget: Jag är för gammal. 071203

Henke öppnar för Omotoyossi. 071108

Miljonräddaren - Larsson - snart bättre än Eusebio. 2007-10-26

Klart vi ska försöka att påverka Henke - Sluta eller inte - HIF:s stjärna har bestämt sig men väntar med besked 071017

När Larsson klev av det blågula tåget klev Elmander på - och han har agerat - ...lokförare. Aftonbladet - 2007-09-06

Christian Olsson – 98 träffar

Olsson har vänt hem: Besviken. 070824

Han är bedrövad - Skadan i låret gick upp på träning - nu missar Christian Olsson VM. 070822

Hon kunde ha räddat Olsson - Stjärnans sjukgymnast kvar i Sverige: Det är en klar förlust för oss. 070822

Olsson står över SM: Jag vill inte ta några risker inför VM. 070810

Olsson nobbar DN-galan också. 070806

Johan Wissman – 65 träffar

Frihet utan stress - Wissman och Thörnblad redan OS-klara. 071116

Wissman avslutade med svenskt rekord. 070924

Nytt svenskt rekord av Wissman. 070924

Jag räknar med fem rekord 2008 - Wissmans sköna avslutning - tror på ännu bättre resultat nästa år. 070924

Är sjukt bra 2012 - Nu vill Wissman ta upp jakten på överlägsna USA. 070901

Mats Sundin – 76 träffar

Valet: Toronto – Sundin har snart klart med nytt kontrakt: Glad för varje år jag får spela. 070610

Unga och hungriga – morgondagens stjärnor kliver fram. 070925

Rekordsudden – Fick stående ovationer efter superrekordet i natt. 071012

Uppdraget: Fixa Foppa – Hull i Ö-vik för att locka Foppa till Dallas: Han är välkommen. 071013

VM blir en fest – med upp till 15 svenska NHL-spelare. 071119

Jonas Björkman – 73 träffar

Snygg sorti för Björkman/Mirnyj. 071116

Björkman nära skräll mot Blake. 071010

Björkman mot Blake. 071007

Björkman kunde inte hota Roddick – FAKTA/Servekanoner. 070924

Jonas Björkman ute ur US Open. 070831

Zlatan Ibrahimovic – 488 träffar

Zlatan sköt Inter vidare - Svensken i fortsatt skytteligatopp efter kanonmål. 071128

DEN STORELEDAREN - Zlatan - kung av Inter och etta i skytteligan. 071128

Zlatan: Jag är inte rädd för något motstånd i EM. 071122

...men här är vårt nya EM-vapen. 071122

Zlatan sköt Inter vidare - Svensken i fortsatt skytteligatopp efter kanonmål. 071128